

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Humanitární pomoc poskytovaná Správou státních hmotných rezerv do zahraničí

Humanitarian aid provided by the State
Material Reserves Administration abroad

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací
Autor bakalářské práce: Anna Košlerová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Miroslav Štěpán

Kladno 2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Košlerová** Jméno: **Anna** Osobní číslo: **503403**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Plánování a řízení krizových situací**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Humanitární pomoc poskytovaná Správou státních hmotných rezerv do zahraničí

Název bakalářské práce anglicky:

Humanitarian Aid Provided by the State Material Reserves Administration Abroad

Pokyny pro vypracování:

Bakalářská práce se bude zabývat poskytováním humanitární pomoci do zahraničí Správou státních hmotných rezerv (SSHR). Teoretická část se bude zaměřovat na vymezení pojmů v oblasti poskytování humanitární pomoci a seznámení s legislativou, která s problematikou souvisí. Bude zde popsán proces od požadavku na humanitární pomoc až po její distribuci. V práci bude popsána i rozvojová spolupráce, neboť s humanitární pomocí úzce souvisí. Praktická část bude zaměřena na analýzu poskytované pomoci v letech 2020-2022 a na základě této analýzy bude provedena komparace a evaluace jednotlivých druhů a způsobů poskytnutí humanitární pomoci. V závěru práce budou formulována doporučení na zvýšení efektivity poskytování humanitární pomoci SSHR do budoucna.

Seznam doporučené literatury:

- [1] Blažková Kateřina, Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, ed. 1, Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015, ISBN 978-80-86466-62-0
- [2] SMETANA, Marek, Humanitární pomoc při zvládnutí rozsáhlých mimořádných událostí, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, ISBN 978-80-7385-138-5
- [3] PRINCOVÁ, Květoslava, Úvod do zahraniční pomoci s důrazem na etiku jejího poskytování, Olomouc: Caritas - Vyšší odborná škola sociální Olomouc, 2012, ISBN 978-80-87623-04-6

Jméno a příjmení vedoucí(ho) bakalářské práce:

Ing. Miroslav Štěpán

Jméno a příjmení konzultanta(ky) bakalářské práce:

Ing. Miloslav Novák

Datum zadání bakalářské práce: **14.02.2023**

Platnost zadání bakalářské práce: **20.09.2024**

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Humanitární pomoc poskytovaná Správou státních hmotných rezerv do zahraničí vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 17.05.2023

.....
Anna Košlerová

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji svému vedoucímu práce genmjr. v.v. Ing. Miroslavu Štěpánovi za jeho ochotu a především čas, který mi věnoval při vedení mé bakalářské práce. Také chci poděkovat svému konzultantovi Ing. Miloslavu Novákovi, řediteli Odboru příprav pro krizové stavy na Správě státních hmotných rezerv České republiky, za odborné konzultace a data potřebná pro zpracování této bakalářské práce. Můj poslední dík patří mé rodině, která mě podporovala a stále podporuje po dobu celého studia a díky níž nepřicházím o svůj optimismus.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá humanitární pomocí do zahraničí poskytovanou Správou státních hmotných rezerv.

V teoretické části je popsána Správa státních hmotných rezerv. Dále je zde stručně rozebrána historie mezinárodního humanitárního práva. Následuje kapitola, ve které definuji humanitární pomoc. Zmíněné jsou její zásady a také rozebírám v jakých formách může být poskytována. Další kapitola hovoří o humanitární pomoci poskytované do zahraničí, procesu její realizace a vysvětluji zde, jaký je postup v případě poskytování humanitární pomoci do zahraničí Správou státních hmotných rezerv. V další kapitole se věnuji rozvojové spolupráci a její návaznosti na humanitární pomoc.

V praktické části je pomocí metod evaluace a komparace získaných dat vyhodnoceno poskytování humanitární pomoci do zahraničí Správou státních hmotných rezerv během let 2020-2022.

Cílem bakalářské práce je formulovat doporučení pro zvýšení efektivity v poskytování humanitární pomoci do zahraničí jak Správou státních hmotných rezerv, tak celkově Českou republikou.

Klíčová slova

Humanitární pomoc; Humanitární pomoc do zahraničí; Správa státních hmotných rezerv; rozvojová spolupráce; Ukrajina

ABSTRACT

This bachelor's thesis deals with humanitarian aid abroad provided by the State Material Reserves Administration.

The theoretical part describes the Administration of State Material Reserves. Furthermore, the history of international humanitarian law is briefly discussed here. The following is a chapter in which I define humanitarian aid. Its principles are mentioned, and I also analyze the forms in which it can be provided. The next chapter talks about humanitarian aid provided abroad, the process of its implementation, and I explain here what the procedure is in the case of the provision of humanitarian aid abroad by the State Material Reserves Administration. In the next chapter, I deal with development cooperation and its connection to humanitarian aid.

In the practical part, the provision of humanitarian aid abroad by the State Material Reserves Administration in 2020-2022 is evaluated using methods of evaluation and comparison of the obtained data.

The aim of the bachelor's thesis is to formulate recommendations for increasing the effectiveness of the provision of humanitarian aid abroad both on the part of the State Material Reserves Administration and on the part of the Czech Republic as a whole.

Keywords

Humanitarian aid; Humanitarian aid abroad; Administration of state material reserves; developmental cooperation; Ukraine

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíle práce.....	10
3	Přehled současného stavu.....	11
3.1	Správa státních hmotných rezerv.....	11
3.2	Mezinárodní humanitární právo.....	13
3.2.1	Historie mezinárodního humanitárního práva	14
3.2.2	Od konce druhé světové války po současnost.....	17
3.3	Humanitární pomoc.....	18
3.3.1	Zásady humanitární pomoci	19
3.3.2	Formy humanitární pomoci.....	19
3.3.3	Humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí.....	24
3.3.4	Proces realizace humanitární pomoci do zahraničí	25
3.3.5	Postup při poskytování státních rezerv pro účely humanitární pomoci do zahraničí	30
3.4	Rozvojová spolupráce.....	32
3.5	Návaznost humanitární a rozvojové pomoci	35
4	Metodika.....	37
5	Výsledky.....	38
5.1	Poskytnutá humanitární pomoc do zahraničí Správou státních hmotných rezerv v letech 2020-2021.....	38
5.2	Poskytnutá humanitární pomoc do zahraničí Správou státních hmotných rezerv v roce 2022	45
6	Diskuze	57

7	Závěr	63
8	Seznam použitých zkratk.....	64
9	Seznam použité literatury.....	65
10	Seznam použitých obrázků	71
11	Seznam použitých tabulek.....	72
12	Seznam Příloh.....	73

1 ÚVOD

Správa státních hmotných rezerv hraje v poskytování humanitární pomoci do zahraničí důležitou roli. Potřeba humanitární pomoci má stále rostoucí charakter z důvodu rozsáhlejších přírodních katastrof v důsledku zhoršujícího se klimatu. Dalším důvodem větší poptávky po humanitární pomoci jsou bezpochyby konflikty mezi státy. Kvůli vojenské agresi Ruska vůči Ukrajině nabrala zahraniční humanitární pomoc obrovských rozměrů a byly na ní v posledních dvou letech vynaloženy obrovské prostředky. Věřím, že díky událostem posledních let bylo poukázáno právě na důležitost Správy státních hmotných rezerv a na její činnost v poskytování humanitární pomoci. Humanitární pomoc i rozvojová spolupráce jsou určitým ukazatelem vyspělého státu a zároveň posilují naši vlastní bezpečnost.

Téma poskytování humanitární pomoci do zahraničí jsem si vybrala z důvodu dlouhodobého zájmu o humanitární pomoc obecně. Mé rozhodnutí mimo jiné podpořily i odborné praxe na Správě státních hmotných rezerv a na Generálních ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky. Bylo pro mě velice zajímavé vidět problematiku poskytování zahraniční humanitární pomoci jak ze strany Správy státních hmotných rezerv, tak ze strany Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky.

2 CÍLE PRÁCE

Cílem bakalářské práce je analýza dat poskytování humanitární pomoci do zahraničí v letech 2020-2022 Správou státních hmotných rezerv. Tato data jsou vyhodnocena metodou evaluace a komparace. Data jsou zpracována formou tabulek a vyhodnocena pomocí přehledných grafů.

Součástí bakalářské práce je i shrnutí problematiky na základě odborných zdrojů a související legislativy.

Na základě analýzy zdrojů a dat budou formulována doporučení pro zvýšení efektivity v poskytování humanitární pomoci do zahraničí jak Správou státních hmotných rezerv, tak celkově Českou republikou.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Správa státních hmotných rezerv

Je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv. Zákon č. 97/1993 Sb. o působnosti Správy státních hmotných rezerv (dále jen SSHR) upravuje její organizační strukturu a působnost. Dalším důležitým legislativním dokumentem je zákon č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. V čele SSHR je předseda, který je jmenován a odvoláván vládou na návrh ministra průmyslu a obchodu ve spolupráci s ministrem financí. SSHR má na starosti financování hospodářských opatření pro krizové stavy. Dále zabezpečuje veškerou kontrolu, skladování, prodej, obměnu, záměnu, půjčku, nájem a ochraňování státních hmotných rezerv. Na základě požadavků krizových plánů může zabezpečovat i jejich pořizování. [31]

Podle účelu se státní hmotné rezervy (dále jen SHR) dělí na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc. Součástí hmotných rezerv jsou určité základní suroviny, materiály, výrobky různé polotovary. Hmotné rezervy obsahují strategické rezervy státu např. zásoby ropy a ropných produktů nebo komodity potřebné pro zajištění potravinové bezpečnosti. Účelem hmotných rezerv je zajištění obranyschopnosti a obrany státu a jsou potřebné pro odstraňování následků krizových situací a mají chránit životně důležité hospodářské zájmy státu. Skladba mobilizačních rezerv je podobná hmotným rezervám, a ještě jsou zde navíc stroje a konstrukce potřebné k zajištění mobilizačních dodávek. Pohotovostní zásoby jsou materiály a výrobky zajišťující nezbytné dodávky pro podporu obyvatelstva, hasičského záchranného sboru a havarijních služeb v případě vyhlášení některého z krizových stavů. Jde o materiál a výrobky, které nelze zajistit obvyklým způsobem, a proto je SSHR poskytuje v systému

nouzového hospodářství. SSHR má na starosti nákup pohotovostních zásob i jejich skladování. Skladované pohotovostní zásoby mohou být i v tzv. ochraňování. Ochráňovatel je subjekt, který má na starosti veškerou péči o státní hmotné rezervy a související majetek. Na základě smlouvy uzavřené mezi subjektem a SSHR, vykonává ochraňovatel veškeré povinnosti spojené s poskytováním státních hmotných rezerv při mimořádných událostech, krizových stavech nebo při poskytování humanitární pomoci ze zahraničí či její přijímání. [2], [6] Součástí pohotovostních zásob je i materiální humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí vytvářená na základě požadavku Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničí, případně na základě usnesení vlády. Po dohodě se SSHR mohou být pohotovostní zásoby využívány i po ukončení krizových stavů. O použití rozhoduje vedoucí ústředního správního úřadu, který měl požadavek na jejich vytvoření. Využít pohotovostní zásoby můžeme i podle z. č. 239/2000 o IZS §22 v rámci tzv. ostatní pomoci. V tomto případě rozhoduje o použití SSHR a Ministerstvo vnitra. Příjemcem pohotovostních zásob může být správní úřad, orgán územní samosprávy, záchranný sbor, havarijní služba, zdravotnická záchranná služba nebo Policie ČR. Tito příjemci už mohou dále s pohotovostními zásobami nakládat, jak je potřeba a poskytovat je právníkům a fyzickým osobám nebo organizačním složkám státu. Příjemce musí po zrušení krizového stavu pohotovostní zásoby vrátit do 60 dnů mimo ty, které byly spotřebovány. Posledním typem jsou zásoby pro humanitární pomoc určené pro využití po vyhlášení krizových stavů k potřebě fyzické osobě, která je vážně materiálně postižená. Tyto zásoby jsou součástí pohotovostních zásob. Na rozdíl od předešlých kategorií státních hmotných rezerv se vydaná humanitární pomoc nevrací ani nehradí. Tyto zásoby mohou být využity po vyhlášení krizového stavu, nicméně na vyžádání složek Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) mohou být použity i při řešení mimořádných událostí. Zásoby pro humanitární pomoc jsou vydány pouze se souhlasem předsedy SSHR na základě požadavku hejtmána nebo starosty

obce s rozšířenou působností. Za převzetí humanitární pomoci a její distribuci postiženému obyvatelstvu dále zodpovídá správní úřad, který o ní žádal. [1, str. 122], [1, str. 238-239], [6], [32]

Státní hmotné rezervy určené pro humanitární pomoc do zahraničí, mohou být pořízeny dvěma způsoby. Prvním z nich je jednorázový nákup na žádost Ministerstva zahraničních věcí nebo Ministerstva vnitra podle zákona č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí. Druhým způsobem je pořízení v rámci procesu plánování a realizace "Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti státu", který je zpracován vždy na dvouleté období. V tomto případě jsou státní hmotné rezervy určené pro humanitární pomoc pořízeny na základě požadavku ústředních správních úřadů, Ministerstva vnitra nebo Ministerstva zahraničních věcí. Již pořízené státní hmotné rezervy mohou být pro humanitární pomoc do zahraničí využity pouze za předpokladu, že tím nebude ohrožena připravenost České republiky na krizové situace. [27]

Státní hmotné rezervy jsou majetkem státu to znamená, že veškeré výdaje na jejich pořízení ale také údržbu jdou ze státního rozpočtu. [6]

3.2 Mezinárodní humanitární právo

Mezinárodní humanitární právo je významnou částí mezinárodního práva veřejného. Je tvořeno pravidly, která by měla být dodržována v době ozbrojených konfliktů a má za úkol chránit osoby jež se přímo či již neúčastní konfliktu. Dále omezuje prostředky a způsoby vedení války. [4] Největší základy humanitárního práva položily beze sporu oba globální konflikty – první a druhá světová válka. Často se mezinárodnímu humanitárnímu právu přezdívá válečné právo, protože jeho účelem bylo zpočátku především poskytování pomoci a také práva a povinnosti v době

válečného konfliktu. Cílem byla samozřejmě ochrana osob, které se na konfliktu nepodílejí. Dalším smyslem bylo omezit prostředky a způsoby vedení války. Omezení způsobů vedení války a použití zbraní upravuje právo Haagské, zatímco Ženevské právo řeší humanitární pomoc a ochranu civilistů. [3, str. 43] Tyto dvě oblasti mezinárodního humanitárního práva, byly dodatkovými protokoly v roce 1977 tak propojeny, že je dnes oddělujeme spíše z historického hlediska, než že by mezi nimi byl nějaký značný rozdíl. [4, str. 3]

3.2.1 Historie mezinárodního humanitárního práva

Každá válka v historii měla svá pravidla, která omezovala prostředky a určovala její vyhlášení. Tato pravidla ale neměla žádný písemný pramen a fungovala pouze na principu obyčejů. Již několik tisíc let před naším letopočtem měly civilizace základní válečné zákony ačkoli v té době ještě neměly podobu jako dnešní zákony. Setkáváme se s nimi ve starých textech jako je např. Bible nebo Korán. Prvním textem, který je přímo psaný s účelem stanovit pravidla vedení války je Viquayet, napsaný koncem 13. století Araby. Strany konfliktu časem mezi sebou začaly uzavírat psané dohody tzv. kartely, které určovaly pravidla boje. Mnohé z nich zůstaly v platnosti i po skončení konfliktu. Mnohé státy vydávaly předpisy pouze pro svá vojska. Nejznámějším z nich je Lieberův kodex, který vznikl při občanské válce v Americe v roce 1863. Lieberův kodex byl dokumentem, který převedl již dodržovaná nepsaná pravidla vedení boje na papír. Tento dokument mohl být bohužel uplatňován pouze na území USA, protože neměl podobu mezinárodní smlouvy.

Můžeme říct, že podoba mezinárodního humanitárního práva se do poloviny 19. století značně lišila napříč světem a často byla omezená pouze na konkrétní konflikt nebo bitvu. [4, str. 7] Důležitou roli při vzniku novodobého mezinárodního humanitárního práva sehráli dva muži – Henry Dunant a Guillaume-Henry Dufour. Dunant navrhl vytvořit humanitární organizaci,

která by se starala o oběti ozbrojených konfliktů a sepsat smlouvu o ochraně jich a jejich ošetřovatelů. S Guillaumem-Henrym Dufourem a se třemi dalšími muži založili Hnutí Červeného kříže, jehož činnost ve druhé světové válce dokonce získala Nobelovu cenu míru. Z iniciativy těchto pěti mužů byla v roce 1864 švýcarskou vládou pořádána Diplomatická konference. Dufour této konferenci předsedal a interpretoval zde Dunantovy myšlenky. To mělo zásadní význam pro tvorbu a rozvoj mezinárodního humanitárního práva tak jak ho známe dnes. [4, str. 7] Této konferenci se zúčastnilo šestnáct států Evropy a Spojené státy americké. Mezi tyto státy patřilo Velkovévodství Baden, Belgické království, Dánské království, Francouzské říše, Velkovévodství Hesensko, Italské království, Nizozemské království, Portugalské království, Pruské království, Španělské království, Švýcarská konfederace, Württemberské království, Norsko, Švédsko a USA. [3, str. 43]

Díky konferenci v Ženevě byly zahájeny práce na přípravě mezinárodní smlouvy. Mezinárodní smlouva, která měla za úkol zajistit lepší péči o zraněné ve válečných konfliktech vzniká v roce 1864 a nese název První Ženevská úmluva O zlepšení osudu raněných příslušníků ozbrojených sil v poli. Tato událost je považována za položení základů pro právní normy platné ve válečných konfliktech. [3, str. 43] Ženevské úmluvy byly poté ještě doplňovány. V roce 1899 byly doplněny o dodatek týkající se námořních konfliktů a v roce 1906 vznikl dodatek o zacházení s válečnými zajatci. Po 2. světové válce bylo potřeba Ženevské úmluvy nově formulovat, a to z toho důvodu, že 50 % všech obětí tvořili civilisté.

Nové znění bylo:

- Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli,

- Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři,
- Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci,
- Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války. [3, str. 43], [33, str. 10]

Postupem času byly Ženevské úmluvy ratifikovány 196 státy. Tehdejší Československá republika je ratifikovala v roce 1949. Ve Sbírce zákonů byly vyhlášeny pod č. 65/1954. Ve stejném znění je platná dodnes. Vzhledem k tomu, že se způsob vedení války dále vyvíjel, vznikla potřeba úmluvy upravit. V roce 1974 proběhla Diplomatická konference, kde Mezinárodní výbor červeného kříže předložil návrh I. a II. Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám. V Československé socialistické republice byly tyto dodatky podepsány v roce 1978. Ve Sbírce zákonů byly vyhlášeny pod číslem 168/1991. První dodatek je dnes ratifikován 170 státy světa a druhý 165. [3, str. 44], [33, str. 10]

Cílem těchto úmluv byla regulace práv v době válečných konfliktů. Jsou základním dokumentem v oblasti ochrany osob, které se válečného konfliktu neúčastní nebo jsou z něj vyřazeny. Ženevské úmluvy regulují práva v době, kdy probíhají mezinárodní nebo vnitrostátní konflikty a jsou základem civilní ochrany. Dále se tenhle základ rozvíjel v období míru, kdy civilní ochrana plní funkce spojené s podporou záchranných a likvidačních prací. Ženevské konvence jsou nepochybně základem stále se rozvíjející oblasti Mezinárodního humanitárního práva. Ženevské úmluvy jsou zajímavé, co se vymahatelnosti týče. V případě práva, je totiž nutné, aby osoba, která čin spáchala, byla souzena ve státě, kde se tomu tak stalo. Což je kriminálníky často zneužíváno. Nicméně v případě Ženevských úmluv toto neplatí. Každý ze států, který přistoupil na tyto dohody může toho, kdo je porušuje obvinít, nehledě na to, kde byly dohody porušeny. [3, str. 45], [33, str. 10]

Dnes Ženevské úmluvy tvoří zhruba 600 článků přistoupilo na ně 196 států světa. V dnešní době máme 197 států, tudíž můžeme vidět, že jde téměř o všechny. To vypovídá o univerzálnosti Ženevských úmluv. U jednotlivých dodatkových protokolů už se počty států, které je ratifikovaly liší. [4, str. 9], [3, str. 45], [33, str. 10]

3.2.2 Od konce druhé světové války po současnost

Již během druhé světové války započala jednání o kolektivní bezpečnosti, která vyvrcholila po válce vyhlášením Charty OSN. Charta OSN je ustavujícím dokumentem Spojených národů (dále jen OSN), který stanovuje jednotlivé orgány a jejich pravomoci, stanovuje povinnosti členských států a celkové fungování světové organizace. OSN se zapojuje do humanitární i rozvojové pomoci ve velkém. V rámci OSN vzniklo několik organizací, které se nějakým způsobem zabývají humanitární nebo rozvojovou pomocí. Jednou z nich je například Úřad vysokého komisaře pro uprchlíky nebo Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí.

S rozvojem informačních technologií se začal zvětšovat i zájem pomáhat. Po rozpadu bipolárního světa se dostávají do popředí nová bezpečnostní rizika. Vznikají vnitrostátní konflikty a občanské války, kvůli kterým roste počet migrantů. Celková odezva na krize postupně sílila, protože katastrofy začaly být více medializované. V souvislosti s médii vzniká pojem CNN efekt. Tímto pojmem označil Pentagon tlak nepřetržitého zpravodajství na zahraniční politiku. Vznikají další humanitární organizace ať už v rámci mezinárodních společenství jako je OSN, EU nebo NATO tak i v rámci neziskových společností. [8, str. 14]

3.3 Humanitární pomoc

„Humanitární pomoc je souhrn opatření v materiální, duchovní, zdravotní, sociální a právní oblasti, které poskytují jednotlivci, skupiny, spolky, státní i nestátní organizace ve prospěch obyvatelstva postiženého následky mimořádné události nebo krizové situace.“ Humanitární pomoc může být poskytována v několika formách. Nejčastější formou je finanční humanitární pomoc. Dále pak známe materiální, poradenskou, psychosociální a duchovní. [1, str.121]

Humanitární pomoc mohou poskytovat kromě humanitárních organizací také orgány státní správy a samosprávy, právnické osoby a podnikající fyzické osoby, nestátní neziskové organizace, sdružení občanů, skupiny osob ale i jednotlivci. Sbírký mohou být organizovány na základě aktuální potřeby postižených oblastí nebo jde materiál či finance ze zásob poskytovatele humanitární pomoci. [1, str. 122]

U většiny vlád, mezivládních i mezinárodních nevládních organizací se definice humanitární pomoci liší, ale některé prvky jsou společné. Mezi tyto prvky patří okamžitá a krátkodobá reakce formou personální, finanční, materiální a psychosociální pomoci za účelem zachránit životy, snížit utrpení a obnovit důstojný život lidí. Evropský konsenzus vydaný v roce 2008 definuje humanitární pomoc takto: *„Humanitární pomoc je základním projevem univerzální hodnoty solidarity mezi lidmi a morálním imperativem. Cílem humanitární pomoci EU je na základě potřeb poskytovat nouzovou reakci zaměřenou na ochranu životů, předcházení a zmírňování lidského utrpení a zachování lidské důstojnosti, kdekoli je toho zapotřebí, pokud jsou vlády a místní aktéři ochromeni, nejsou schopni nebo ochotni zasáhnout.“ [8, str. 16]*

3.3.1 Zásady humanitární pomoci

Poskytování humanitární pomoci se řídí několika mezinárodně uznávanými zásadami. Těmito zásadami jsou: lidskost, nestrannost, neutralita a nezávislost.

1. Zásada lidskosti – hlavním významem humanitární pomoci je záchrana života a zmírnění utrpení
2. Zásada nestrannosti – pomoc je posílána na základě naléhavosti, nejnaléhavější případ má přednost bez jakékoli diskriminace
3. Zásada neutrality – v případě poskytování pomoci během ozbrojených či jiných konfliktů nesmíme upřednostňovat žádnou ze sporných stran
4. Zásada nezávislosti – humanitární pomoc nesmí podléhat politickým, ekonomickým, vojenským nebo podobným zájmům dárce [15]

3.3.2 Formy humanitární pomoci

Finanční humanitární pomoc

Finanční pomoc je nejčastější formou humanitární pomoci, a to hned z několika důvodů. Hlavní výhodou finanční pomoci je to, že není nutné připravovat žádné skladové prostory jako je tomu v případě materiální pomoci. Další výhodou je nepochybně to, že stát, organizace nebo jednotlivci ušetří za dopravu a celkově za logistiku, která je důležitá v případě přepravy materiálu nebo dopravy osob. V neposlední řadě je výhodou i to, že finanční prostředky můžeme použít na cokoli, co je právě potřeba. Peníze jsou univerzální komoditou, a tak může přispět k řešení mimořádné události víceméně každý na rozdíl od materiálu nebo personální pomoci, kterými může pomoci jen země, která jimi disponuje. Nicméně má finanční humanitární pomoc i řadu nevýhod. Jednou z nich je bezpochyby těžká kontrola toho, kam

finanční prostředky posíláme, a jestli se opravdu dostanou do správných rukou. Jako druhou nevýhodu vidím to, že v případě materiální a personální pomoci má postižená země síly a prostředky přímo a okamžitě k dispozici, zatímco v případě finanční pomoci, musí potřebné síly a prostředky teprve shánět a nakupovat. [3, str. 49]

SSHR finanční humanitární pomoc neposílá. V rámci České republiky má finanční humanitární pomoc na starosti Ministerstvo zahraničí. Dále je finanční pomoc posílána mnoha nevládními a neziskovými organizacemi nebo formou sbírek pro konkrétní mimořádnou událost. [11]

Materiální humanitární pomoc

Materiální nebo také věcná pomoc je definovaná jako poskytnutí věcných prostředků dobrovolně s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce v případě mimořádných událostí nebo krizových situací na území České republiky. Za věcné prostředky se podle definice Ministerstva vnitra považují movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob. Materiální pomoc je stejně jako každá jiná forma humanitární pomoci darovaná bez nároku na náhradu.

V případě materiální humanitární pomoci poskytované do zahraničí rozhoduje o poskytnutí Ministerstvo vnitra po dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí, které poskytuje finanční prostředky pro přepravu a pro zajištění všeho potřebného. Do postižené země vždy posíláme materiál na základě konkrétního požadavku postižené země. Nikdy neposíláme cokoli, co si myslíme, že by se zasažené zemi mohlo hodit.

Nevýhodou materiální humanitární pomoci je časová náročnost přesunu materiálu na místo potřeby. S tím se samozřejmě pojí i riziko neaktuálnosti

dodaného materiálu. V momentu dodání materiálu už může být potřeba materiál jiný. Na druhou stranu je velkou výhodou věcné pomoci okamžitá možnost užití a také transparentní předání. [3, str. 50, 51]

Obrázek 1 Sušené mléko poslané jako humanitární pomoc Ukrajině [28]

Obrázek 2 Paštiky poslané jako humanitární pomoc Ukrajině [28]

Obrázek 3 Zdravotnická lůžka poskytnutá SSHR do Sierry Leone [28]

Obrázek 4 Elektrocentrála poskytnutá na Ukrajinu za pomoci HZS ČR [29]

Personální humanitární pomoc

Osobní pomoc je pomocí jednotlivců, kterou vykonávají dobrovolně. Dobrovolníci tuhle pomoc dělají bez nároku na odměnu pouze ze svého přesvědčení a pro blaho druhých. Za počátek personální humanitární pomoci můžeme nepochybně považovat působení církve. Později šíření napomohlo osobní pomoci a dobročinnosti obecně období národního obrození. [3, str. 51]

O tom, kdo a za jakých podmínek může být dobrovolníkem se můžeme dočíst v zákoně č. 198 z roku 2002 o dobrovolnické službě. V tomto zákoně je však popisována pouze dobrovolná činnost zastřešovaná určitou organizací a pod dohledem státu. Tento zákon neupravuje dobrovolnou činnost pouze v rámci pomoci při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách ale i při pomoci nezaměstnaným, zdravotně postiženým, seniorům, drogově závislým atd. [5]

Podle zákona č. 198/2002 Sb. se může stát dobrovolníkem fyzická osoba starší 15 let, pokud jde o dobrovolnou činnost na území České republiky. Dobrovolník musí být starší 18 let, pokud chce provádět dobrovolnickou činnost v zahraničí. Dobrovolná činnost je buď krátkodobá nebo dlouhodobá. O dlouhodobou dobrovolnou činnost se jedná, pokud přesahuje 3 měsíce. V každém případě musí jít o svobodné rozhodnutí dobrovolníka tuto činnost vykonávat. [5]

Personální humanitární se dá rozdělit do dvou skupin na pomoc – ne odbornou a na pomoc expertní. Rozdělovacím kritériem je odbornost poskytovatelů pomoci. O pomoc ne odbornou jde v případě dobrovolníků, kteří pro řešení mimořádné události nebo krizové situace nemají potřebné znalosti a jejich pomoc spočívá především v manuální síle a běžných lidských schopnostech. I laický dobrovolník by měl být pro svou budoucí činnost proškolen.

Expertní pomoc můžeme rozdělit na poradenskou, záchranářskou a technickou. Expertní pomoc vyžaduje odborné znalosti určité problematiky. Tuto formu pomoci poskytují lidé ze specializovaných oblastí. Patří sem pomoc lékařská, právní, manažerská, psychologická a jakákoli pomoc poskytovaná formou rad a konzultací od odborníka. V případě poradenské pomoci nemusí být vždy odborník na místě postižené oblasti, ale může probíhat i formou konzultací na dálku. [3, str. 53]

3.3.3 Humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí

Posílání humanitární pomoci do zahraničí je upraveno nařízením vlády č. 463/2000 Sb. o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. Úkoly má v této oblasti na starosti Ministerstvo vnitra v součinnosti s Ministerstvem zahraničí. [1, str. 121] Ministerstvo zahraničních věcí má v gesci poskytování humanitární pomoci pokud jde o pomoc do států mimo Evropskou unii a Evropský hospodářský prostor. Postupuje v součinnosti s Ministerstvem vnitra, nicméně rozhodnutí o jejím rozsahu a formě je v jeho gesci. Poskytování humanitární pomoci do členských států Evropské unie a států tvořících Evropský hospodářský prostor má na starosti Ministerstvo vnitra. [27]

Jak už bylo zmíněno v předešlé kapitole "Formy humanitární pomoci", můžeme pomáhat několika způsoby. Pro záchranářskou formu humanitární pomoci máme jako Česká republika připravené speciální typy odřadů, které mají mezinárodně uznávanou certifikaci, díky které mohou tuto formu pomoci vykonávat. Složení odřadů vždy odpovídá potřebám vzniklé mimořádné události. Součástí týmu jsou nejen příslušníci Hasičského záchranného sboru ale také kynologové, lékaři, statici a další specialisté. Tyto odřady byly

vytvořeny v rámci Mechanismu civilní ochrany Unie. 27 států Evropské unie, Černou Horou, Islandem, Makedonií, Norskem, Srbskem a Tureckem nabízí ostatním členským státům a unijním partnerům své moduly pro podporu zvládnutí mimořádných událostí. Modulů civilní ochrany EU je v současné době 21 a Česká republika disponuje 3. Jimi jsou vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách, vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách a povodňové záchranné práce pomocí člunů. [12], [13]

Ministerstvo vnitra má na starosti přípravu na zapojování do mezinárodních záchranných operací. Vybavuje a cvičí záchrannou jednotku a vede seznam odborníků, které je možné zařadit do záchranné jednotky, anebo mohou poskytnout přínosné informace pro řešení mimořádné události. Ministerstvo vnitra také zpracovává přehled vyčleněných sil a prostředků určených k zapojování do záchranných operací. Poskytovatel s humanitární pomocí od oznámení nabídky po její výdej příjemci vždy nakládá tak, aby bylo vyloučeno její zneužití nebo znehodnocení. [14]

3.3.4 Proces realizace humanitární pomoci do zahraničí

Nejprve Česká republika obdrží zprávu o mimořádné události v zahraničí. Buď ji obdrží Národní operační středisko Generálního ředitelství HZS (dále jen NOPIS GŘ HZS), které je kontaktním místem pro mezinárodní organizace. Těmito organizacemi jsou např. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, Emergency Response Coordination Centre a Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre. Nejčastěji informace přichází z Emergency Response Coordination Centre (dále jen ERCC) skrze informační systém CECIS, do kterého má přístup právě Národní operační středisko GŘ HZS ČR, které potom informuje další složky činné v poskytování humanitární pomoci. ERCC (European Civil Protection and Humanitarian Aid

Operations) je střediskem pro koordinaci reakce na mimořádné události. Je ústředním koordinátorem v poskytování pomoci zemím postižených katastrofou mezi všemi členskými státy Evropské unie a dalšími zúčastněnými státy. Kromě koordinace humanitární pomoci, prostředků nebo týmů civilní ochrany disponuje i vlastním vybavením pro zmírnění dopadů mimořádné události.

ERCC funguje v režimu 24 hodin denně 7 dní v týdnu a pomoc od něj mohou žádat vnitrostátní orgány, orgány OSN a může pomoc jakékoli zemi Evropské unie i mimo ni. [17] V příloze č. 1 je možné vidět, jak takový požadavek z ERCC vypadá. Konkrétně jde o požadavek na humanitární pomoc Ukrajině zasažené válkou. Další možností je, že informaci o mimořádné události dostane Ministerstvo zahraničních věcí přímo od postiženého státu. Mezi sousedícími státy jsou většinou uzavřeny bilaterální dohody. V případě České republiky je tomu tak se všemi sousedícími státy, a navíc s Maďarskem, kde smlouva vznikla již v době Československa, kdy jsme s Maďarskem přímé hranice měli.

Zasažený stát vždy žádá o konkrétní pomoc, případně přijímá konkrétní nabízenou pomoc. Nikdy se nic neposílá bez předešlé domluvy. Orgány státní správy veškeré dostupné informace vyhodnotí. Po zhodnocení rozhodne, zda je Česká republika schopna pomoci. Konečné rozhodující slovo má ministr vnitra a ministr zahraničí. Ministr vnitra rozhoduje o tom, jaké síly a prostředky Česká republika poskytne a ministr zahraničí schvaluje finanční prostředky potřebné k poskytnutí pomoci. V případě potřeby uvolnění finančních prostředků nad 10 milionů korun musí na návrh ministra zahraničí uvolnění schválit vláda. Rozhodnutí, zda humanitární pomoc do zahraničí poskytneme případně v jaké formě a množství se musí opírat o naléhavost situace. Ačkoli můžeme mít k dispozici síly a prostředky, které zasažený stát žádá, nemusíme

být schopni pomoc doručit včas kvůli velké vzdálenosti. Potřeby postiženého státu musí být v oficiální žádosti vlády.

Při rozhodování se samozřejmě přihlíží na disponibilní zdroje České republiky pro tyto účely a také se hledí na efektivnost jejich využití. Ačkoli zásady poskytování humanitární pomoci hovoří o nezávislosti pomoci, rozhodujeme se i na základě politických a diplomatických zájmů České republiky. Není v moci České republiky z důvodu rozpočtu pomáhat úplně ve všech mimořádných událostech ve světě, proto pomoc nemusí být vůbec poskytnuta, nebo je pouze symbolického charakteru jako vyjádření soustrasti postiženému státu.

Po schválení ministry jsou okamžitě aktivovány potřebné síly a prostředky. Včasnost pomoci je velice důležitá. Probíhá příprava materiálu, svoz specialistů nebo aktivace záchranné jednotky. Ke všemu je potřebné sepsat příslušnou dokumentaci např. certifikace potravin nebo materiálu, veškeré cestovní dokumenty a pojištění. Pro urychlení této fáze jsou zpracovány modelové postupy s odchylkami pro konkrétní situace. Posledním krokem procesu je samotná realizace pomoci tzn., že materiální pomoc nebo záchranná jednotka opouští Českou republiku stanoveným způsobem. Pomoc může být přepravována jak pozemní cestou, po železnici, letecky nebo lodí případně kombinací způsobů. Finanční prostředky pro zahraniční rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc schvaluje vláda ČR na návrh Ministerstva zahraničních věcí. [13], [14], [16]

Obrázek 5 Humanitární pomoc na Ukrajinu přepravovaná po silnici [29]

Obrázek 6 Humanitární pomoc přepravovaná po železnici [29]

Obrázek 7 Zesílená mostovka dopravována na Ukrajinu ve spolupráci s HZS ČR 1 [29]

Obrázek 8 Zesílená mostovka dopravována na Ukrajinu ve spolupráci s HZS ČR 2 [29]

3.3.5 Postup při poskytování státních rezerv pro účely humanitární pomoci do zahraničí

Humanitární pomoc do zahraničí poskytovaná SSHR je iniciována buď usnesením vlády, doručením dopisu s žádostí o poskytnutí SHR nebo doručením dopisu s žádostí o pořízení a poskytnutí pohotovostních zásob. Usnesení vlády o poskytnutí pomoci musí obsahovat základní údaje o humanitární pomoci a musí určit ministerstvo, které zašle SSHR konkrétní podklady. Dopis s žádostí o poskytnutí SHR posílá příslušné ministerstvo, které o vytvoření zásob žádalo. Dopis musí obsahovat co má být poskytnuto, do jaké země, kdo bude příjemcem organizace a kontakty na příjemce, způsob dopravy a termín realizace.

Dalším krokem je komunikace, která je krokem velice důležitým. Upřesní se, o které zboží půjde, v jaké kvalitě a množství, s jakou expirací a jaká je k němu potřeba dokumentace. Odbor příprav pro krizové stavy (dále jen OPKS) připraví potřebnou dokumentaci ke zboží jako je popis zboží, manuál pro použití, potřebné certifikáty atd, kterou destinace ověří a zkontroluje. V případě, že příjemce humanitární pomoc akceptuje, SSHR obdrží tzv. potvrzení o akceptaci humanitární pomoci buď od příslušného ministerstva nebo od MV – generálního ředitelství HZS ČR, pokud šlo o poskytování pomoci skrze informační systém CECIS. Dalším krokem je příprava veškerých dokumentů pro poskytnutí státních hmotných rezerv jako humanitární pomoci do zahraničí. Díky těmto dokumentům může být zboží poskytnuto.

Mezi tyto dokumenty patří:

- Rozhodnutí předsedy Správy o poskytnutí SHR – obsahuje informace o zboží, jeho množství, hmotnosti, číselných kódech, způsobu přepravy

zboží, kontaktních osobách. Pokud se humanitární pomoc posílá na základě usnesení vlády, není rozhodnutí předsedy potřeba.

- Darovací smlouvu – OPKS vygeneruje číslo darovací smlouvy v informačním systému IRAP, ve kterém jsou uvedeny informace o zboží, o dodavateli a o příjemci. V darovací smlouvě je uvedeno, že materiál je humanitární pomocí a nebude využit ke komerčním účelům.
- Předávací protokol – je přílohou darovací smlouvy a definuje množství, hodnotu v Kč bez DPH a v cizí měně, brutto hmotnost předávaného zboží (tj. včetně váhy palet), v případě požadavku příjemce i netto hmotnost zboží (tj. hmotnost zboží bez obalu). Dále upřesňuje místo a termín předání zboží a soupis veškerých souvisejících dokladů a certifikátů.
- Potvrzení o přijetí – jsou zde uvedeny informace v českém a anglickém jazyce o příjemci a dárci humanitární pomoci a o jejím rozsahu množství.
- Prohlášení o darování – obsahuje informace v českém a anglickém jazyce o zboží včetně jeho množství, celkové finanční hodnotě v Kč bez DPH a v cizí měně a využitelnosti zboží pouze k nekomerčním účelům.
- Pověření zaměstnance OPKS – pověřený zaměstnanec má na starosti jednání za Správu při celním odbavení, dokument obsahuje informace o zaměstnanci, Celním úřadu ČR, oprávněných úkonech, platnosti plné moci atd.
- Plnou moc k přímému zastoupení Správy spediční, dopravní či obdobnou společností, která je schopna za poplatek vytvořit a podat elektronicky Celnímu úřadu vývozní celní prohlášení a následně předat zúčastněným osobám vytištěný vývozní doprovodný doklad. Plná moc je vystavena pro zplnomocněnou společnost a může být stanovena i pro konkrétní Celní úřad ČR.

OPKS za účelem přípravy výše uvedených dokumentů vyžádá od příslušného ministerstva sdělení přesného názvu příjemce a jeho adresy, kontaktní osoby, která se bude účastnit přebírání zboží. Po vypracování veškerých potřebných dokumentů OPKS informuje oddělení logistiky o vývozu zboží do zahraničí, a to předá informaci ochraňovatelům nebo skladovacím střediskům SSHR. Celní odbavení humanitární pomoci do zahraničí probíhá vždy po konzultaci s Celní správou ČR. Při clení materiálu jsou potřeba další dokumenty, které vyžaduje Celní úřad. Mezi tyto dokumenty patří vývozní celní prohlášení, mezinárodní nákladní list, průvodní osvědčení EUR 1, kopie darovací smlouvy, pověření zaměstnance OPKS, plná moc.

Humanitární pomoc do zahraničí může být dopravena několika způsoby, jak už bylo zmíněno v předešlé kapitole. Silniční přeprava je zajišťována ve spolupráci s jinou organizační složkou státu např. s Armádou České republiky nebo Hasičským záchranným sborem České republiky. Případně i pomocí soukromého smluvního přepravce. Letecká doprava je realizována leteckými prostředky Armády České republiky nebo soukromými leteckými společnostmi. Přepravy humanitární pomoci se účastní pověřený zaměstnanec OPKS, který vyřizuje veškerou administrativu spojenou s předáním materiálu. Pověřený zaměstnanec předá příjemci darovací smlouvu a originály certifikátů a veškerou dokumentaci ke zboží (zdravotní certifikát, mezinárodní potvrzení o veterinárním osvědčení, potvrzení původu, záruční listy, manuál pro použití atd.) [27]

3.4 Rozvojová spolupráce

„Zahraniční rozvojová spolupráce je souhrn činností hrazených ze státního rozpočtu, jejichž cílem je přispět k odstraňování chudoby v kontextu udržitelného rozvoje, včetně plnění rozvojových cílů tisíciletí, k ekonomickému a sociálnímu rozvoji, k ochraně

životního prostředí, jakož i k podpoře demokracie, dodržování lidských práv a řádné správy věcí veřejných v rozvojových zemích.“ [7, §2]

Rozvojová spolupráce je upravena zákonem č. 151/2010 Sb. o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí. Stanovené cíle v rámci rozvojové spolupráce můžeme naplňovat různými způsoby. Pomocí rozvojových programů, projektů, vysíláním odborníků, finančními dary, poskytování zvýhodněných půjček a úvěrů nebo možnosti vládních stipendií ke studiu na vysokých školách v České republice.

Za účelem plnění zákona 151/2010 Sb. je zřízena Česká rozvojová agentura. Česká rozvojová agentura zajišťuje rozvojovou spolupráci na základě plánu, který se skládá ze dvou parametrů. Prvním parametrem je sektor neboli jaký druh pomoci budeme poskytovat. Druhým parametrem je teritorium což je oblast, kam budeme pomoc směřovat. Za účelem tohoto plánu vláda stanovuje tzv. prioritní země na určité období. [7], [8, str. 21]

Rozvojová pomoc se ve větší míře začala poskytovat až ve druhé polovině 20. století, a to především z důvodu morální potřeby pomáhat bývalým koloniím. Zpočátku šlo především o snahu snížit chudobu, nicméně pak byla snaha o spíše partnerské vztahy mezi rozvojovou zemí a zemí, která se snaží pomáhat. Z toho důvodu dnes mluvíme o rozvojové spolupráci, a ne rozvojové pomoci. Snaha o partnerský vztah by měla rozvojovou spolupráci zefektivňovat tak, aby byl vztah výhodný pro obě strany. Rozvojová spolupráce je samozřejmě závislá na ekonomické a politické situaci ve světě. Když se státy, které by mohly pomáhat potýkají se spoustou vlastních problémů, tak jen těžko mohou pomáhat rozvojovým zemím. [8, str. 21]

Výchozím bodem pro rozvojovou spolupráci jsou tzv. Rozvojové cíle tisíciletí (Millennium Development Goals – MDGs). Rozvojové cíle tisíciletí z roku 2015

stanovují směr rozvojové spolupráce na příštích 15 let. Píše se v nich o globální odpovědnosti za chudobu a rozvoj. Stanovuje několik cílů, kterých chceme dosáhnout. Dosáhnout těchto cílů můžeme pomocí efektivního rozvojového partnerství, a to za předpokladu zapojení místních organizací a komunit do společenského rozvoje.

Hlavními cíli stanovenými v tomto dokumentu jsou: snížení extrémní chudoby a hladu o polovinu, dosažení základního vzdělání pro všechny, prosazování rovnosti pohlaví, snížení úmrtnosti dětí do pěti let o dvě třetiny, snížení mateřské úmrtnosti o tři čtvrtiny, zamezení šíření HIV/AIDS, malárie a tuberkulózy, zajištění trvalé udržitelnosti životního prostředí a posilování světového partnerství pro rozvoj s důrazem na pomoc, obchod a odpuštění dluhů. Rozvojové cíle tisíciletí byly ratifikovány 189 zeměmi. Díky tomuto dokumentu se začalo pohlížet na rozvojovou spolupráci jako na něco, co musíme řešit na mezinárodní úrovni. [8, str. 20, 21]

Zahraniční rozvojová spolupráce je důležitou součástí zahraniční politiky České republiky. Plnění rozvojových cílů tisíciletí má přímo deklarováno v zákoně o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí. Zahraniční rozvojovou spoluprací Česká republika projevuje solidaritu s obyvateli méně rozvinutých zemí a snaží se napomáhat řešení globálních problémů. Většina těchto globálních problémů souvisí s chudobou. Právě odstraňování chudoby je jedním ze strategických cílů české rozvojové politiky. Efektivní partnerství mezi Českou republikou a rozvojovou zemí především umožní chudým a méně rozvinutým zemím realizovat rozvojové cíle, které mají stanoveny. Rozvojovou spoluprací Česká republika napomáhá celkové podpoře bezpečnosti ve světě. Přispívá k zajišťování stability na globální úrovni a k předcházení konfliktů na regionální i lokální úrovni. Díky rozvojové spolupráci je omezena nežádoucí migrace. Mimo jiné také

podporuje dodržování lidských práv a svobod a bezpečnost v oblasti životního prostředí. [9]

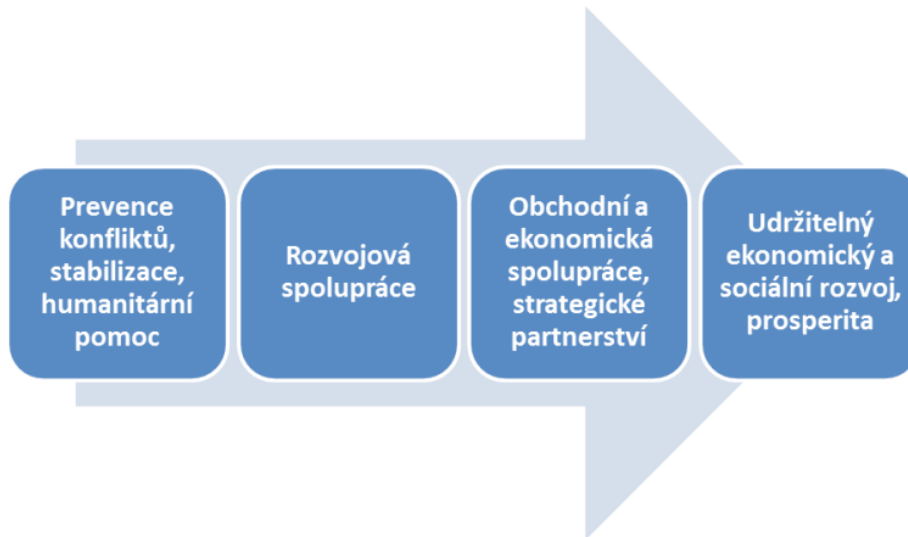
3.5 Návaznost humanitární a rozvojové pomoci

„Pro Českou republiku je rozvojová spolupráce a humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí výrazem solidarity, klíčovým nástrojem zahraniční politiky a investicí do vlastní bezpečnosti. Zahraniční rozvojová spolupráce pomáhá partnerským zemím čelit ekonomickým, sociálním, environmentálním i bezpečnostním problémům, posilovat jejich odolnost, dát perspektivu a lepší budoucnost jejich obyvatelům, a tím snižuje i související rizika pro nás samotné. V součinnosti s humanitární pomocí vytváří možnosti pro cílenou podporu stabilizace zemí postižených konflikty a katastrofami, s přímou návazností obnovy, rozvoje a návazných politických a ekonomických partnerství.“ [10]

Česká republika prostřednictvím rozvojové spolupráce přispívá ke snižování chudoby a nerovnosti ve světě, posiluje svou bezpečnost a snaží se vytvářet příležitosti pro rozvíjení politických, obchodních a ekonomických vztahů. Účelem humanitární pomoci je záchrana lidského života a zajištění základních životních potřeb lidí postižených přírodní katastrofou nebo konfliktem. Snaží se snížit zranitelnost obyvatelstva a navrátit jim co nejrychleji důstojné životní podmínky. Ačkoli mají jednotlivé pomoci jiný význam, tak je velice důležité je propojovat, protože spolu úzce souvisí a v konečném důsledku se snaží docílit toho samého – bezpečnosti.

Humanitární pomoc může plynule přejít v rozvojovou spolupráci. Stejně tak se může stát, že v zemi, která je naším partnerem pro rozvojovou spolupráci nastane neočekávaná katastrofa na základě, které poskytujeme humanitární pomoc. Rozvojová spolupráce napomáhá prevenci katastrof i konfliktů, a proto je návaznost humanitární pomoci a rozvojové spolupráce tak důležitá. Mimo

jiné také oba typy pomoci usilují a vytváření strategických partnerství, která budou pro Českou republiku výhodná. [8, str. 21, 22], [10]

Obrázek 9 Návaznost humanitární a rozvojové pomoci, [10]

4 METODIKA

Pro zpracování teoretické části byla využita analýza odborné literatury, legislativních dokumentů souvisejících s problematikou a vybraných internetových zdrojů. Kromě veřejně přístupných dokumentů jsem měla možnost čerpat i z materiálů poskytnutých přímo Správou státních hmotných rezerv. Pro zpracování teoretické části byl velice přínosný i rozhovor s mým konzultantem Ing. Miloslavem Novákem ředitelem odboru příprav pro krizové stavy.

Data potřebná pro zpracování praktické části bakalářské práce mi byla poskytnuta přímo Správou státních hmotných rezerv formou tabulek. Tabulky obsahovaly jednotlivé poskytnutí humanitární pomoci do zahraničí v letech 2020-2023. V tabulkách bylo uvedeno, o jaký konkrétní materiál se jednalo, v jakém množství byl tento materiál poslán a za jakou částku byl nakoupen. Tato data jsem zanalyzovala a zpracovala do přehledných grafů. Za pomoci dat jsem zhodnotila poskytnutou pomoc za jednotlivé roky a shrnula pomoc poskytnutou do některých zemí. V závěru praktické části jsem shrnula humanitární pomoc poskytnutou na Ukrajinu v důsledku ruské invaze, protože jde o nejaktuálnější a nejrozsáhlejší humanitární pomoc do zahraničí.

5 VÝSLEDKY

Země	Druh PZ	Hodnota daru [Kč]	Hodnota daru cizí měna	Poskytnuté množství [ks]	Rok/měsíc poskytnutí
Francie	Jednorázové nesterilní vyšetřovací rukavice	1 115 215,30	43 888,84 EUR	1 000 000	2020/11
Moldavsko	Přístroj pro neinvazivní plicní ventilaci Jenny v1, v2 a v3	28 713 723,07	1 098 459,18 EUR	55	2021/2
Peru	Obličejové zdravotnické masky	4 029 022,93	189 472,69 USD	400 000	2021/3
Ukrajina	Celkem	14 178 615,36	666 946,49 USD		2021/5
	Obličejové zdravotnické masky	1 933 931,01	90 969,99 USD	192 000	
	IgG/IgM rapid test (Edinburgh Genetics ActivXpress+ COVID-19 Immunoassay IgG/IgM Complete Testing Kit)	6 370 684,35	299 669,99 USD	62 995	
	IgG/IgM rapid test (2019-nCoV IgG/IgM Rapid Test - Cassette)	5 874 000,00	276 306,51 USD	66 000	
Tunisko	Celkem	5 685 263,95	267 428,57 USD		2021/7 až 8
	zdravotnické obličejové masky (roušky)	2 578 574,68	121 293,32 USD	257 000	
	respirátory FFP2	3 106 689,27	146 135,25 USD	50 490	
Lotyšsko	Celkem	8 657 761,90	331 207,41 EUR		2021/11
	Pacientský monitor Q5-TS/II	1 549 411,50 Kč	59 273,58 EUR	30	
	Centrální monitor - (pouze software CD)	118 050,40 Kč	4 516,08 EUR	2	
	Přístroj pro neinvazivní plicní ventilaci Lumis 150 – včetně příslušenství: ventil, hadicový systém, kyslíkový adaptér	6 941 700,00 Kč	265 558,53 EUR	90	
	Dýchací maska k ventilátoru Lumis 150 vel. S	11 500,00 Kč	439,94 EUR	10	
	Dýchací maska k ventilátoru Lumis 150 vel. M	20 700,00 Kč	791,89 EUR	18	
	Dýchací maska k ventilátoru Lumis 150 vel. L	9 200,00 Kč	351,95 EUR	8	
	Částicový filtr k ventilátoru Lumis 150	7 200,00 Kč	275,44 EUR	450	
Celkem za rok 2020		1 115 215,30 Kč			
Celkem za rok 2021		61 264 387,21 Kč			

Tabulka 1 Poskytnutá HP do zahraničí v letech 2020-2021 SSHR [30]

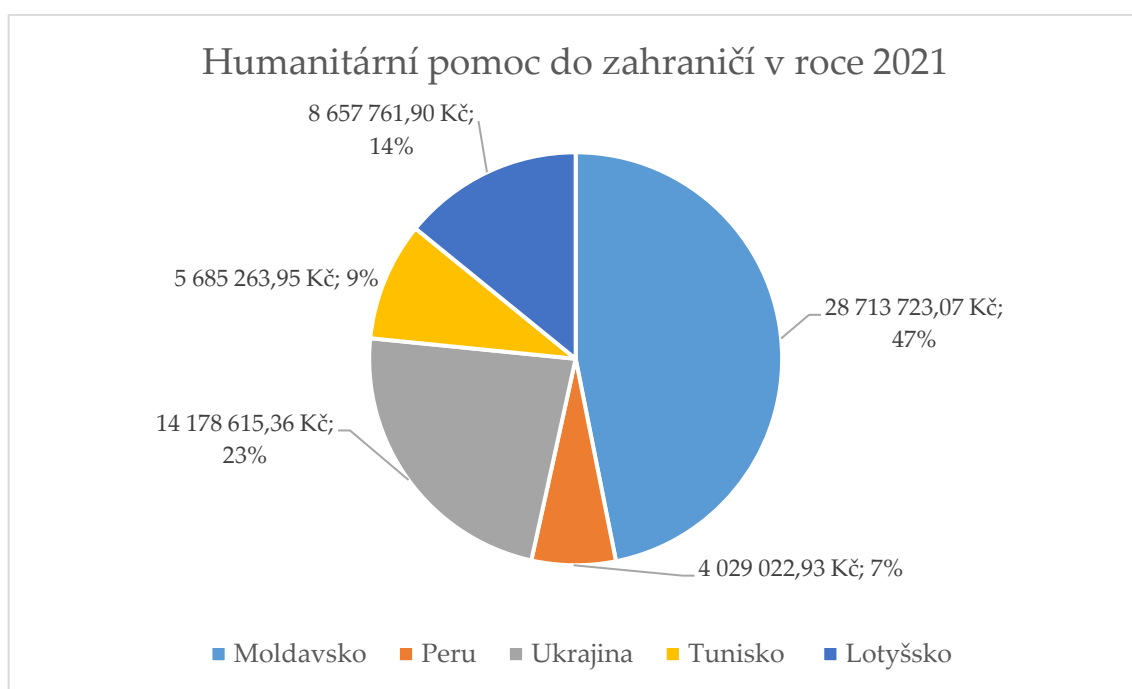
5.1 Poskytnutá humanitární pomoc do zahraničí Správou státních hmotných rezerv v letech 2020-2021

Humanitární pomoc poskytovaná Správou státních hmotných rezerv byla v roce 2020 a 2021 posílána v souvislosti s pandemií onemocnění SARS-CoV-2 neboli COVID 19. Dohromady se pomoc posílala do šesti zemí: Francie, Moldavska, Peru, Ukrajiny, Tuniska a Lotyšska.

Celková částka za humanitární pomoc do zahraničí činila v roce 2020 1 115 215 Kč a jedinou akcí SSHR v tomto roce byla pomoc Francii v podobě jednorázových nesterilních vyšetřovacích rukavic. Důvodem proč v roce 2020 SSHR poslala humanitární pomoc pouze do jedné destinace je ten, že situace v České republice v souvislosti s onemocněním Covid 19 nebyla na takové úrovni abychom byli schopni pomáhat ostatním státům. Prioritou bylo

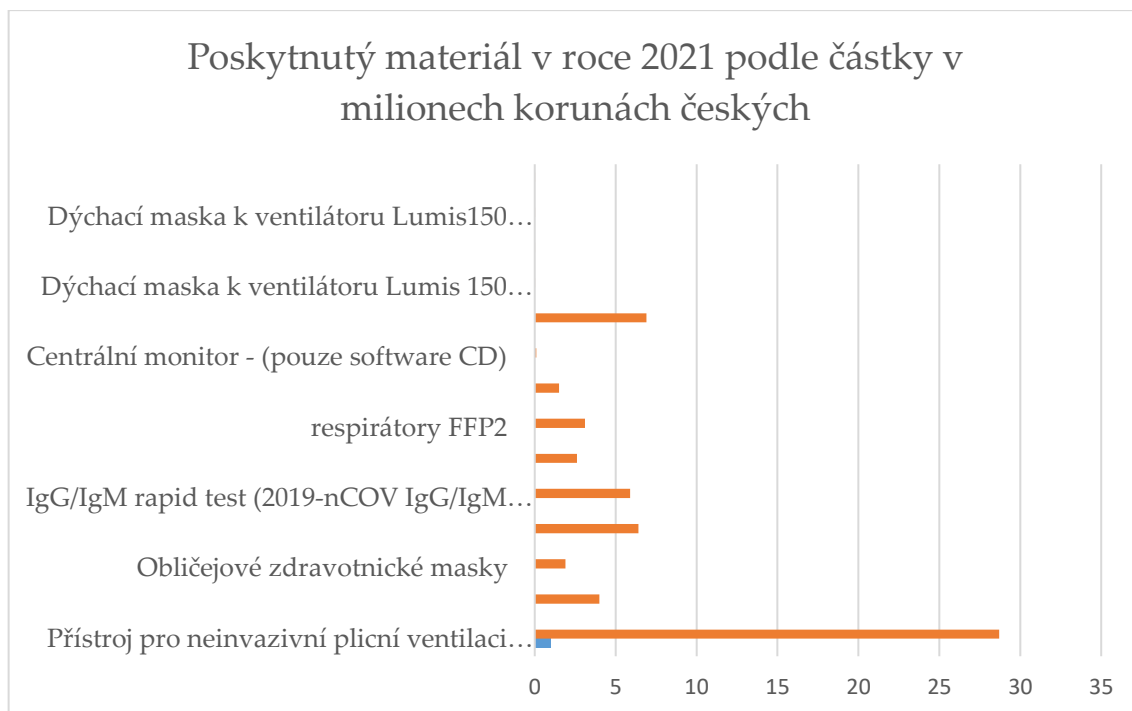
dostatečně zabezpečit Českou republiku. SSHR se věnovala především distribuci ochranných pomůcek a zdravotnického materiálu do nemocnic a dalších zařízení ve spolupráci s Armádou ČR, Policií ČR a Hasičským záchranným sborem ČR.

V roce 2021 SSHR posílala humanitární pomoc do pěti zemí. Celková částka za humanitární pomoc v roce 2021 byla 61 264 387 Kč.

Obrázek 10 Graf č. 1 (vlastní zpracování [30])

Na grafu č. 1 vidíme celkové shrnutí poskytnuté humanitární pomoci za rok 2021. Největší podíl humanitární pomoci, co se týče částky poslala SSHR do Moldavska, a to za celkovou částku 28 713 723 Kč. Jednalo se téměř o polovinu celkově poslané humanitární pomoci do zahraničí za rok 2021. Tu činila pomoc za 4 029 022 Kč. Na grafu je znázornění podílu humanitární pomoci do jednotlivých zemí i procentuálně.

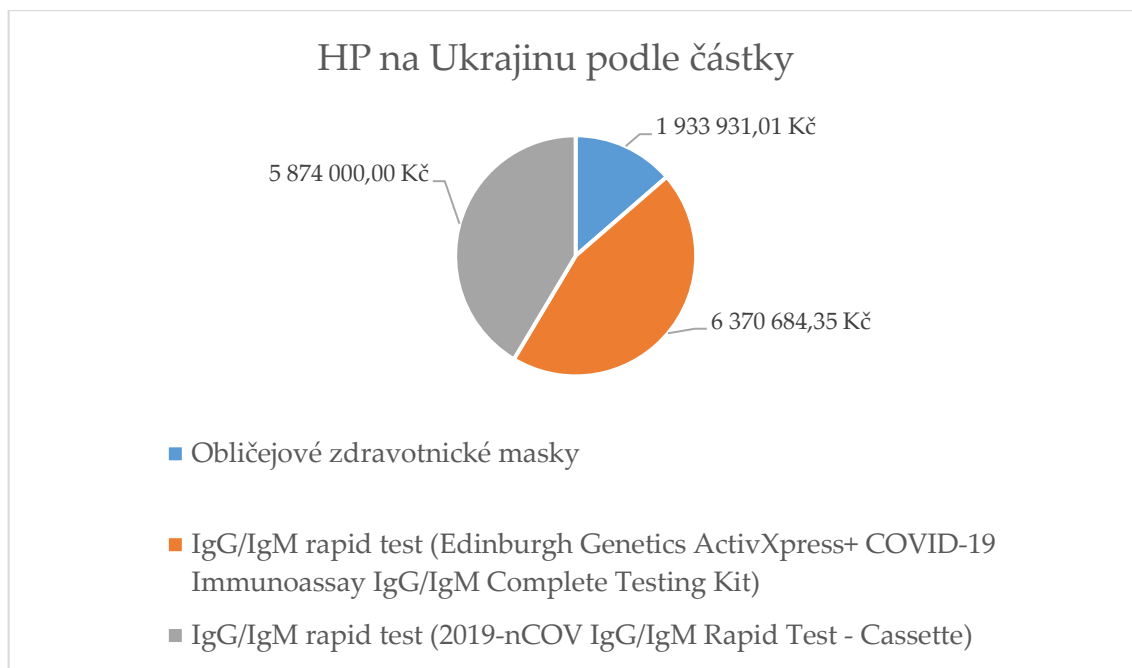

Obrázek 11 Graf č. 2 (vlastní zpracování) [30]

Graf č. 2 zobrazuje poskytnutý materiál v rámci humanitární pomoci do zahraničí podle ceny v roce 2021. Nejdražší poskytnutou položkou byl přístroj pro neinvazivní plicní ventilaci Jenny v1, v2 a v3 za 28 713 723 Kč. Nejlevnější položkou byl částicový filtr k ventilátoru Lumis 150 za 7 200 Kč.

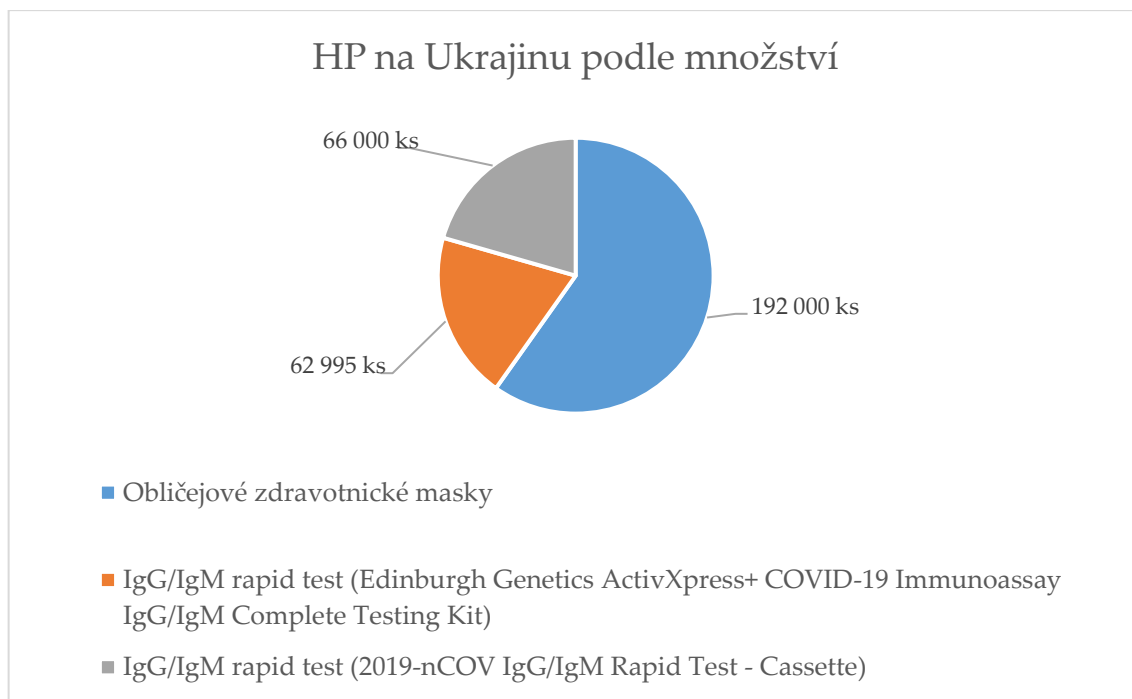
Humanitární pomoc do zahraničí jsem se rozhodla rozebrat více u dvou zemí, u kterých byla humanitární pomoc nejrozmanitější, a to u Ukrajiny a Lotyšska.

Obrázek 12 Graf č. 3 (vlastní zpracování) [30]

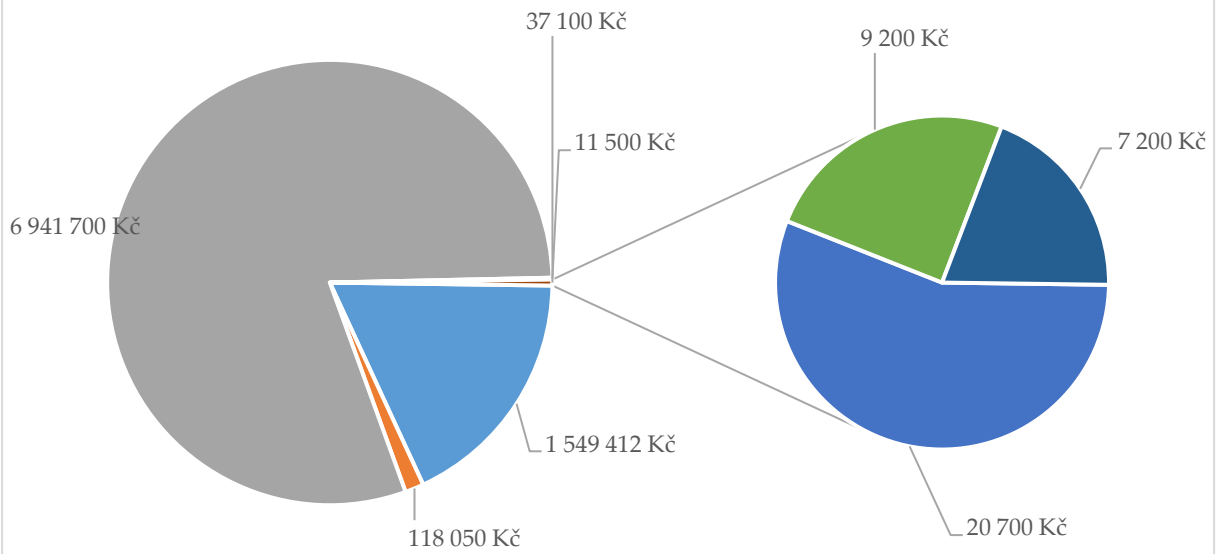
Na Ukrajinu jsme poslali obličejové masky a dva druhy testovacích souprav na onemocnění Covid 19. Nejnákladnější položkou byla právě jedna z testovacích souprav, a to za celkovou částku 6 370 684 Kč. Nejlevnější položkou byly obličejové masky. Cena jedné obličejové masky (roušky) byla v květnu roku 2021 zhruba 10,07 Kč. Z tabulky č. 1 jde vidět, že v případě pomoci Tunisku už cena roušky byla o něco nižší a to 10,03 Kč. Mezi těmito dvěma akcemi je rozdíl dva měsíce. Při ceně za kus je tento rozdíl minimální, ale v množství, ve kterém SSHR roušky posílá je znát. Cena roušek je úměrná vývoji pandemie Covidu 19.

Obrázek 13 Graf č. 4 (vlastní zpracování) [30]

Druhý graf pro humanitární pomoc posílanou na Ukrajinu se týká množství jednotlivých položek posílaných SSHR. Můžeme z grafu vyčíst, že nejvíce se poslalo obličejových zdravotnických masek a to konkrétně 192 000 kusů. Co se týče množství poslaných testovacích setů pro onemocnění Covid 19, jsou na tom oba typy podobně.

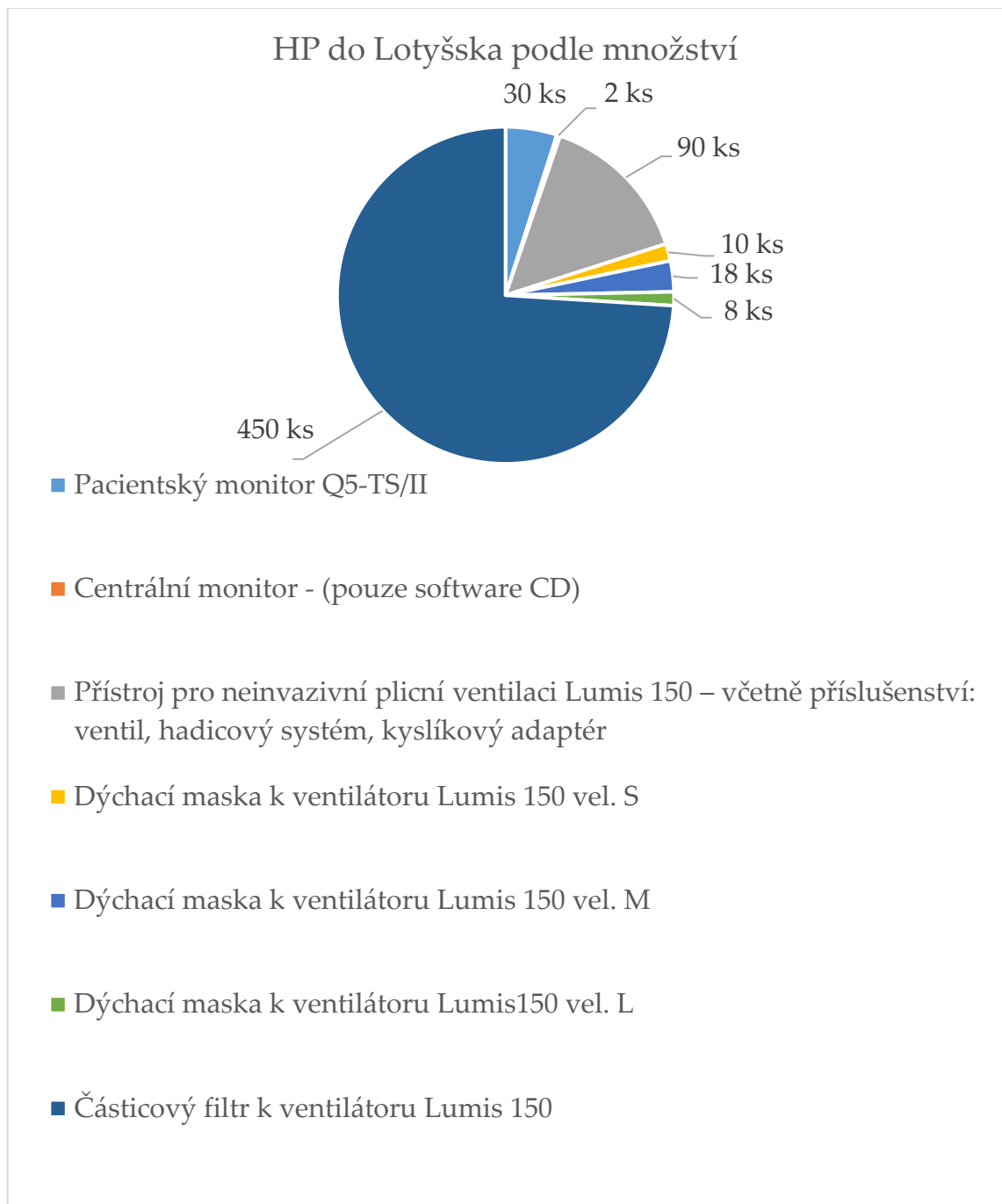
HP do Lotyšska podle částky

- Pacientský monitor Q5-TS/II
- Centrální monitor - (pouze software CD)
- Přístroj pro neinvazivní plicní ventilaci Lumis 150 – včetně příslušenství: ventil, hadicový systém, kyslíkový adaptér
- Dýchací maska k ventilátoru Lumis 150 vel. S
- Dýchací maska k ventilátoru Lumis 150 vel. M
- Dýchací maska k ventilátoru Lumis150 vel. L
- Částicový filtr k ventilátoru Lumis 150

Obrázek 14 Graf č. 6 (vlastní zpracování) [30]

Druhou zemí, kterou si rozebereme je Lotyšsko. Do Lotyšska SSHR posílala druhou nejnákladnější položku z celkově poskytnuté humanitární pomoci za rok 2021 do zahraničí. Jde o přístroj pro neinvazivní plicní ventilaci Lumis 150 v celkové hodnotě 6 941 700 Kč. Nejlevnějším materiálem byl částicový filtr k tomuto přístroji za 7 200 Kč.

Obrázek 15 Graf č. 7 (vlastní zpracování) [30]

Položkou poslanou do Lotyšska v největším množství je částicový filtr k ventilátoru Lumis 150, který je zároveň nejlevnější položkou, jak se ukázalo v předešlém grafu. Nejméně se poslalo centrálních monitorů a to pouze 2.

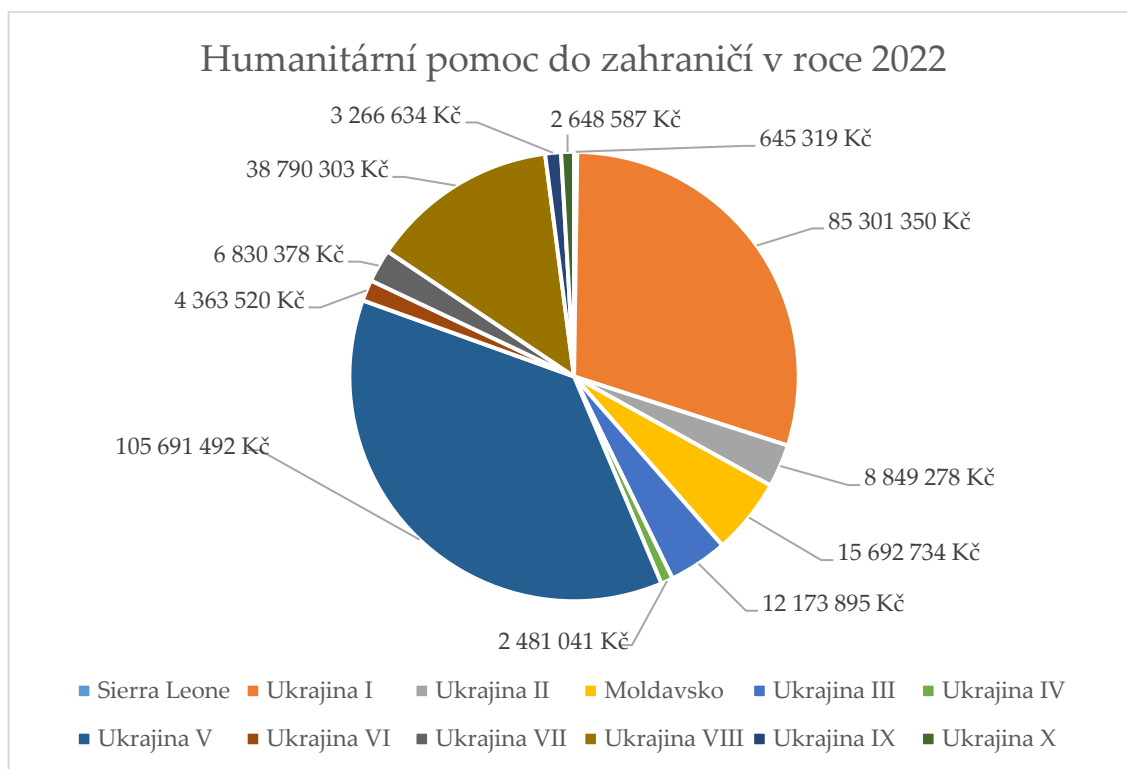
5.2 Poskytnutá humanitární pomoc do zahraničí Správou státních hmotných rezerv v roce 2022

V roce 2022 SSHR posílala humanitární pomoc ve velkém rozsahu. Posílala ji do třech destinací, a to do Sierry Leone, Moldavska a Ukrajiny. Prvním dvěma zmíněným zemím SSHR pomáhala s překonáním onemocnění COVID 19, takže šlo především o zdravotnický materiál a ochranné pomůcky. Moldavsku byla humanitární pomoc posílána také z důvodu přílivu velkého množství uprchlíků z Ukrajiny v souvislosti s válkou. V případě Ukrajiny šlo o rozmanitý materiál, a navíc také potraviny. SSHR posílala a stále posílá humanitární pomoc na Ukrajinu pro podporu obyvatelstva a snížení dopadů ruské invaze. Důvod, proč je Ukrajina rozdělena do deseti celků je ten, že jde o jednotlivé akce posílané pomoci. SSHR posílá HP na Ukrajinu od března 2022 a těchto akcí do konce roku 2022 proběhlo deset.

Země	Hodnota daru [Kč]
Sierra Leone	645 319,00 Kč
Ukrajina I	85 301 349,89 Kč
Ukrajina II	8 849 277,50 Kč
Moldavsko	15 692 734,20 Kč
Ukrajina III	12 173 895,00 Kč
Ukrajina IV	2 481 041,15 Kč
Ukrajina V	105 691 492,00 Kč
Ukrajina VI	4 363 519,85 Kč
Ukrajina VII	6 830 377,92 Kč
Ukrajina VIII	38 790 302,99 Kč
Ukrajina IX	3 266 634,12 Kč
Ukrajina X	2 648 587,00 Kč

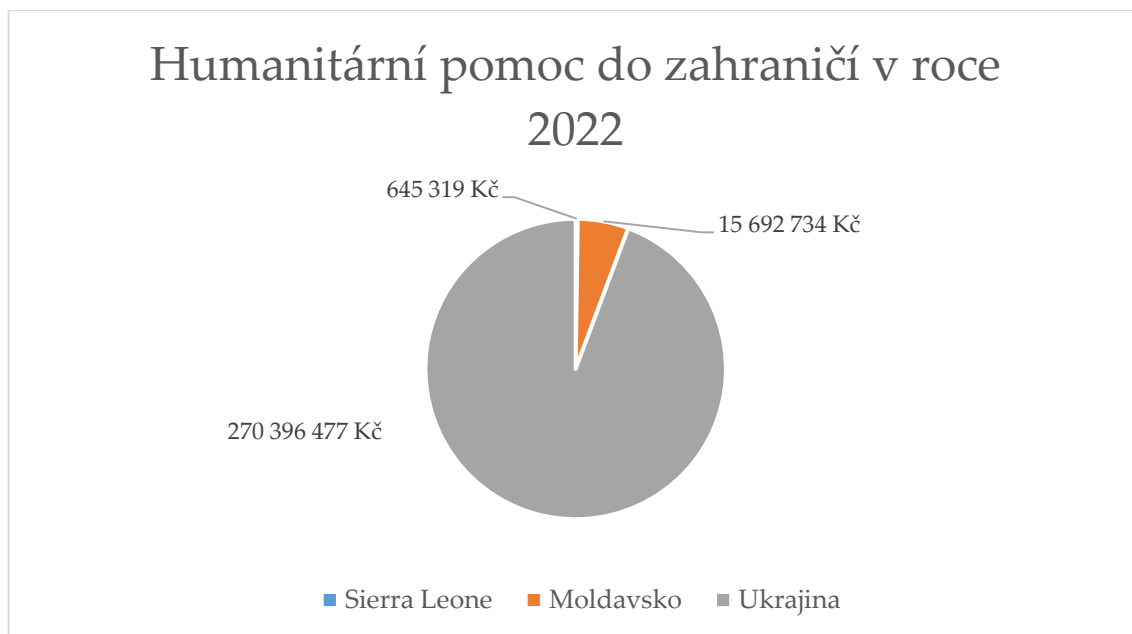
Sierra Leone	645 319,00 Kč
Moldavsko	15 692 734,20 Kč
Ukrajina	270 396 477,42 Kč

Tabulka 2 Poskytnutá HP v roce 2022 SSHR [30]

Obrázek 16 Graf č. 8 (vlastní zpracování) [30]

Na grafu vidíme rozsah poslané HP v roce 2022 podle částky. Nejnákladnější poslanou pomocí byl materiál v případě Ukrajiny V a to v hodnotě 105 691 492 Kč. Naopak nejméně nákladnou byla pomoc v rámci čtvrté akce na Ukrajinu za částku 2 481 041 Kč. Pro přehlednost jsem jednotlivé akce na Ukrajinu sečetla a přehled vidíme na grafu č.

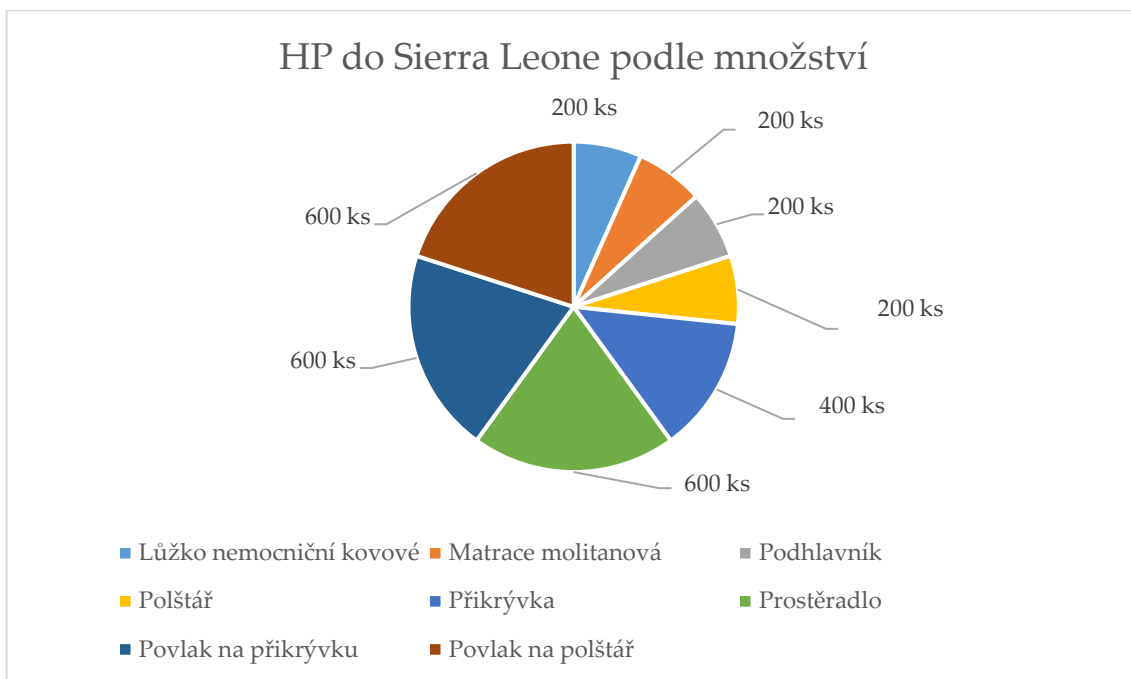
Obrázek 17 Graf č. 9 (vlastní zpracování) [30]

V následujících grafech si rozebereme HP do jednotlivých zemí.

Země	Druh PZ	Poskytnuté množství [ks]	Hodnota daru [Kč]
Sierra Leone 2022/2	Lůžko nemocniční kovové	200	26 460,00
	Matrace molitanová	200	255 086,00
	Podhlavník	200	62 180,00
	Polštář	200	51 278,00
	Přikrývka	400	65 392,00
	Prostěradlo	600	52 107,00
	Povlak na přikrývku	600	105 342,00
	Povlak na polštář	600	27 474,00
	Celkem		

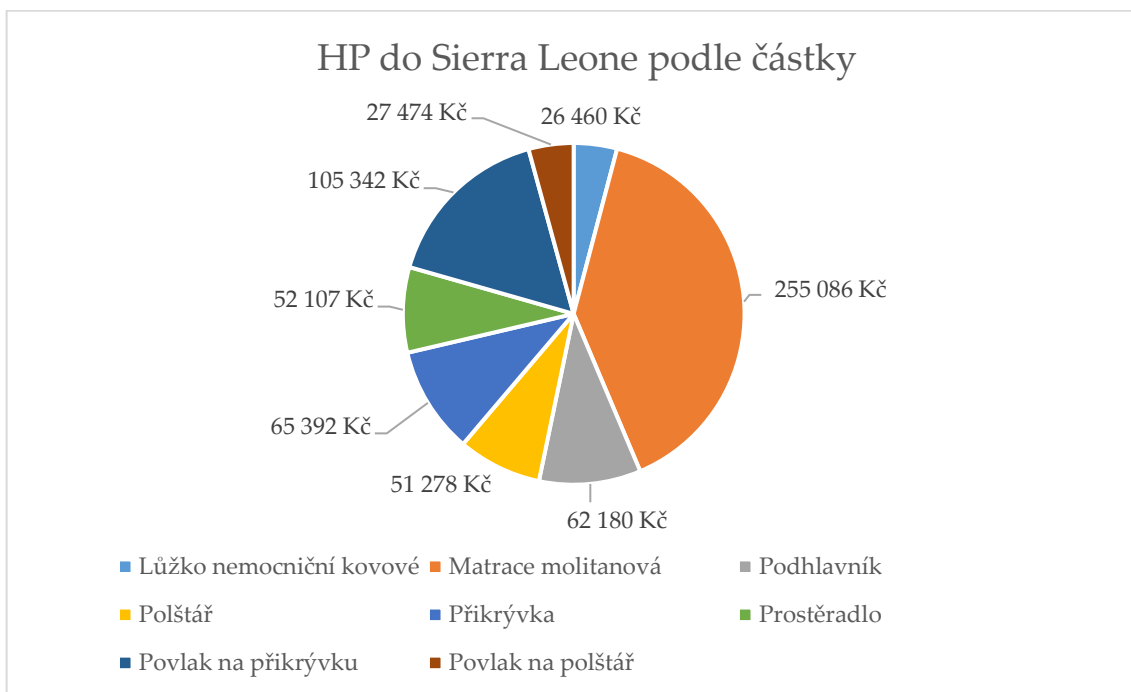
Tabulka 3 Poskytnutá HP v roce 2022 do Sierry Leone SSHR [30]

Do Sierry Leone SSHR poslala humanitární pomoc v celkové hodnotě 645 319 Kč. Veškerý materiál byl poslán v souvislosti s onemocněním COVID 19.

Obrázek 18 Graf č. 10 (vlastní zpracování) [30]

V největším množství se poslaly tři položky: povlaky na polštáře, povlaky na přikrývku a prostěradla. Všechny tři položky byly po 600 kusech.

Obrázek 19 Graf č. 11 (vlastní zpracování) [30]

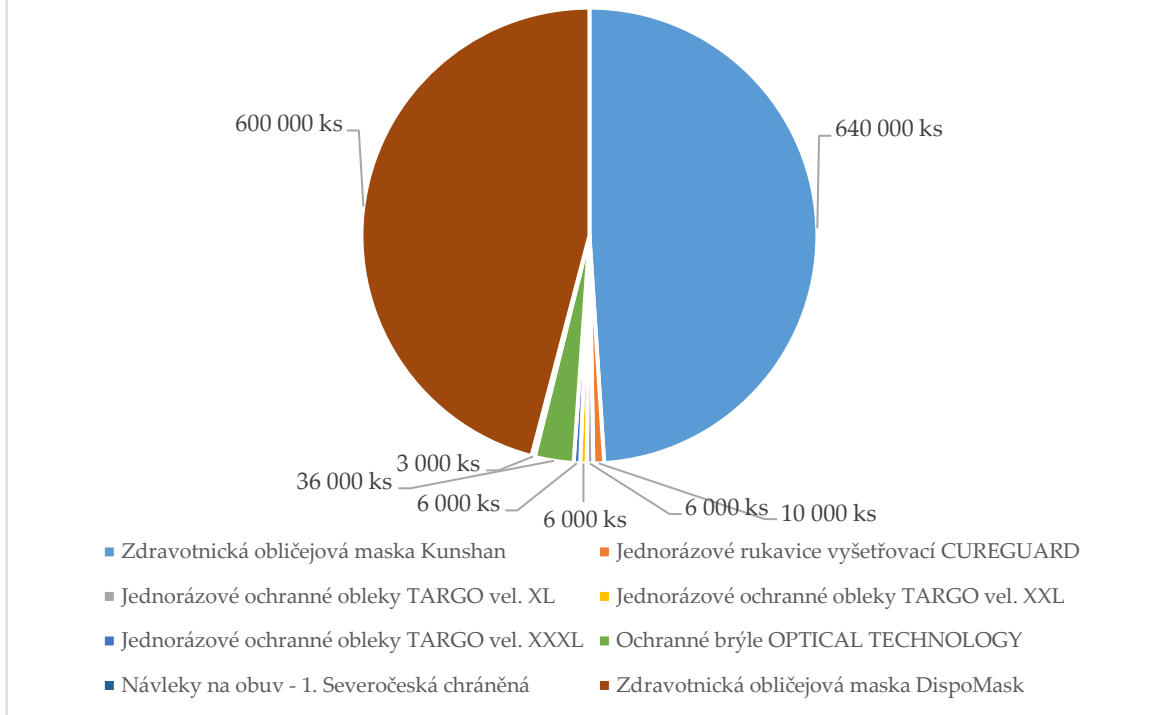
Země	Druh PZ	Poskytnuté množství [ks]	Hodnota daru [Kč]
Moldavsko 2022/3,4	Zdravotnická obličejová maska Kunshan	640 000	6 446 436,70
	Jednorázové rukavice vyšetřovací CUREGUARD	10 000	13 077,50
	Jednorázové ochranné obleky TARGO vel. XL	6 000	1 074 000,00
	Jednorázové ochranné obleky TARGO vel. XXL	6 000	1 074 000,00
	Jednorázové ochranné obleky TARGO vel. XXXL	6 000	1 074 000,00
	Ochranné brýle OPTICAL TECHNOLOGY	36 000	4 137 120,00
	Návleky na obuv - 1. Severočeská chráněná	3 000	254 100,00
	Zdravotnická obličejová maska DispoMask	600 000	1 620 000,00
Celkem			15 692 734,20

Tabulka 4 Poskytnutá HP v roce 2022 do Moldavska SSHR [30]

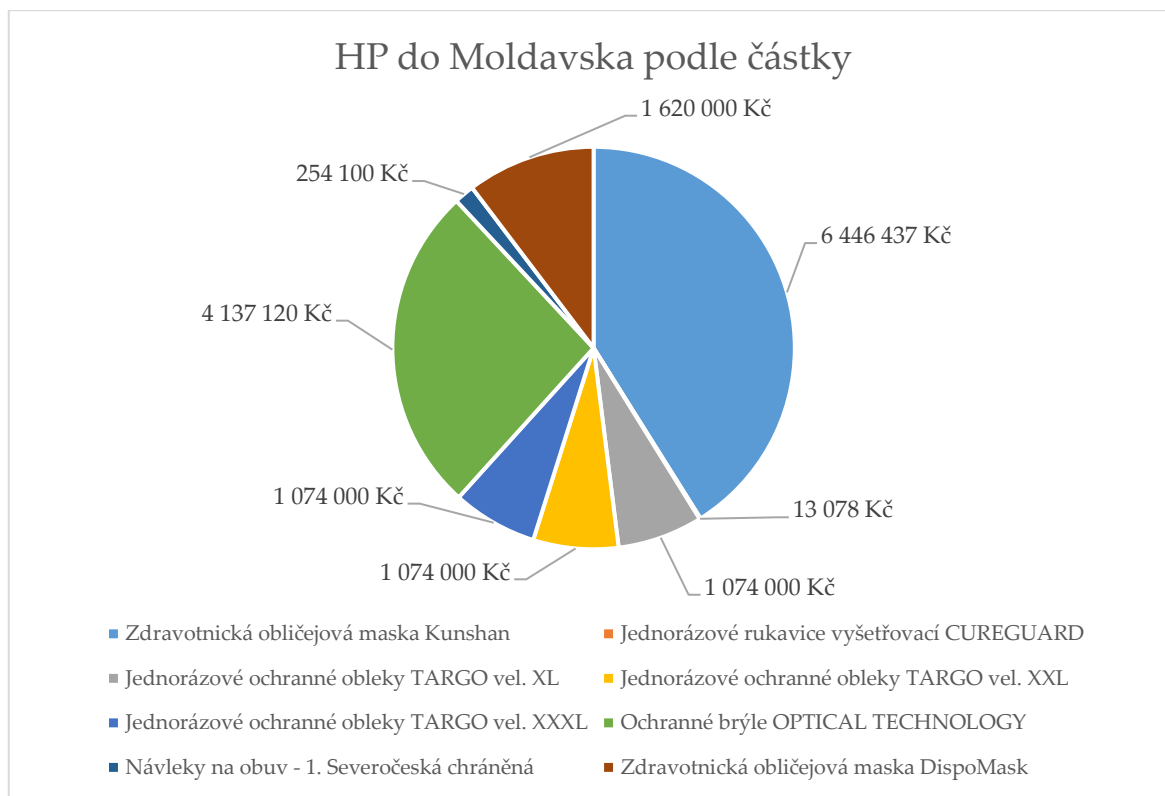
Nejdražším materiálem poslaným do Sierra Leone byly molitanové matrace v celkové hodnotě 255 086 Kč. Naopak nejmenší celkovou hodnotu měla kovová nemocniční lůžka.

Moldavsku SSHR pomáhala v souvislosti s onemocněním COVID 19 a přílivem uprchlíků z Ukrajiny Jde o zdravotnický materiál a ochranné prostředky.

HP do Moldavska podle množství

Obrázek 20 Graf č. 12 (vlastní zpracování) [30]

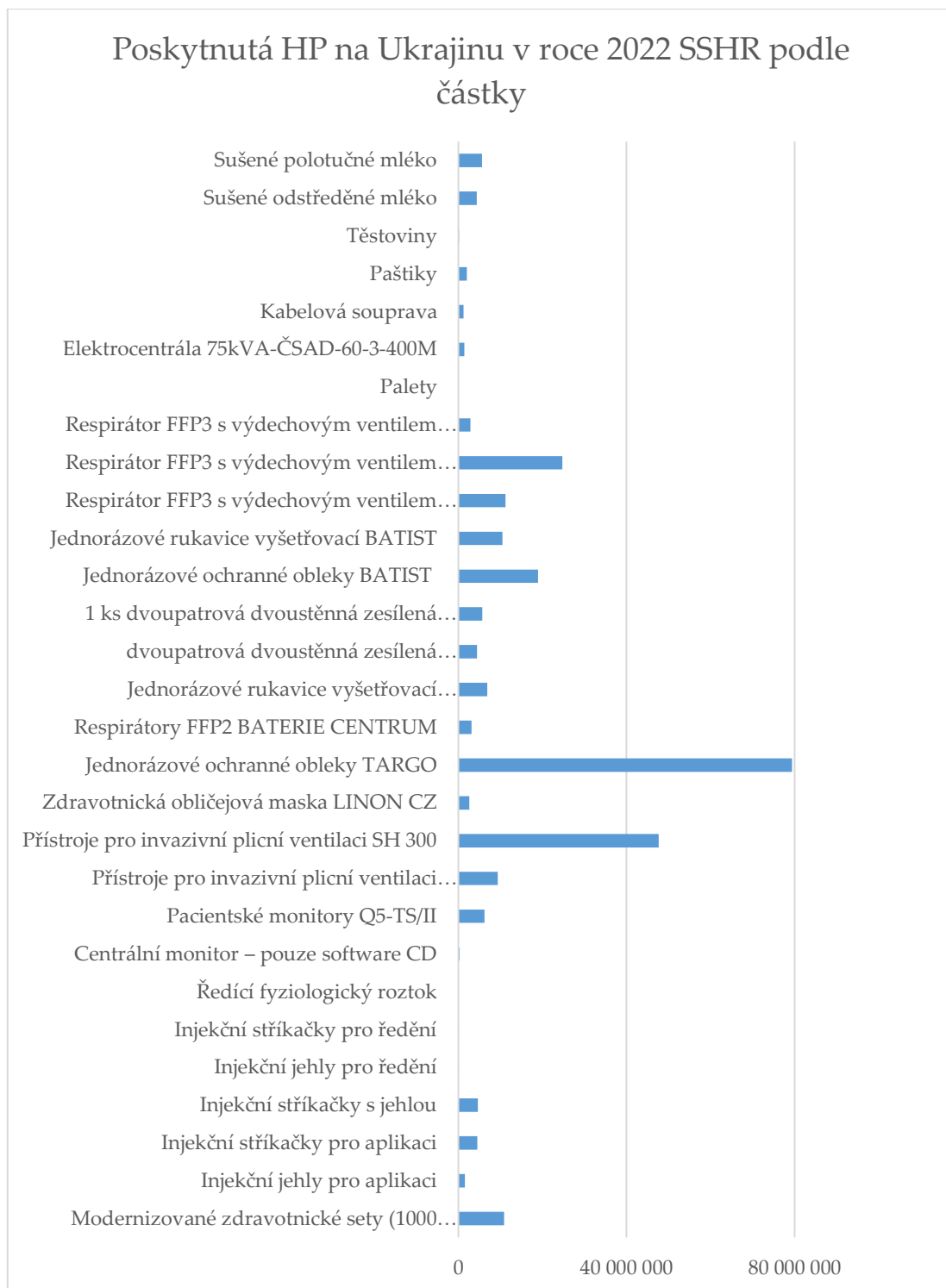
Obrázek 21 Graf č. 13 (vlastní zpracování) [30]

V největším množství se poslala zdravotnická obličejová maska Kunshan. Do Moldavska jich SSHR poslala 640 000 kusů. Zdravotnické obličejové masky Kunshan byly zároveň i nejdražším materiálem poslaným do Moldavska SSHR.

Druh PZ	Poskytnuté množství [ks]	Hodnota daru [Kč]
Modernizované zdravotnické sety (1000 lůžek)	1 000	10 847 159,63
Injekční jehly pro aplikaci	3 730 600	1 518 252,00
Injekční stříkačky pro aplikaci	3 196 900	4 494 624,00
Injekční stříkačky s jehlou	1 793 000	4 663 803,26
Injekční jehly pro ředění	270 400	91 936,00
Injekční stříkačky pro ředění	270 400	108 160,00
Ředící fyziologický roztok	5 300	51 940,00
Centrální monitor – pouze software CD	5	295 126,00
Pacientské monitory Q5-TS/II	120	6 197 646,00
Přístroje pro invazivní plicní ventilaci Panther 5	10	9 358 503,00
Přístroje pro invazivní plicní ventilaci SH 300	140	47 674 200,00
Zdravotnická obličejová maska LINON CZ	960 000	2 592 000,00
Respirátory FFP2 BATERIE CENTRUM	96 000	3 129 600,00
Jednorázové rukavice vyšetřovací CUREGUARD	5 233 000	6 843 455,42
Jednorázové ochranné obleky TARGO	443 360	79 361 440,00
dvoupatrová dvoustěnná zesílená mostovka TMS Z2p2sz s délkou 36 m bez krakorce a lávky	3	4 448 998,24
1 ks dvoupatrová dvoustěnná zesílená mostovka TMS Z2p2sz s délkou 36 m s krakorcem a lávkou	3	5 658 784,72
Jednorázové ochranné obleky BATIST	110 241	18 961 452,00
Jednorázové rukavice vyšetřovací BATIST	3 640 000	10 483 200,00
Respirátor FFP3 s výdechovým ventilem SWONIA	109 000	11 172 500,00
Respirátor FFP3 s výdechovým ventilem CHIRONAX	800 000	24 720 000,00
Respirátor FFP3 s výdechovým ventilem MOLDEX	16 950	2 871 330,00
Palety	190	37 085,15
Elektrocentrála 75kVA-ČSAD-60-3-400M	8	1 423 887,00
Kabelová souprava	8	1 217 500,00
Druh PZ	Poskytnuté množství [t]	Hodnota daru [Kč]
Paštiky	19,9962	1 999 620
Těstoviny	16	158 400,00
Sušené odstředěné mléko	43,50	4 382 625,00
Sušené polotučné mléko	43,50	5 633 250,00

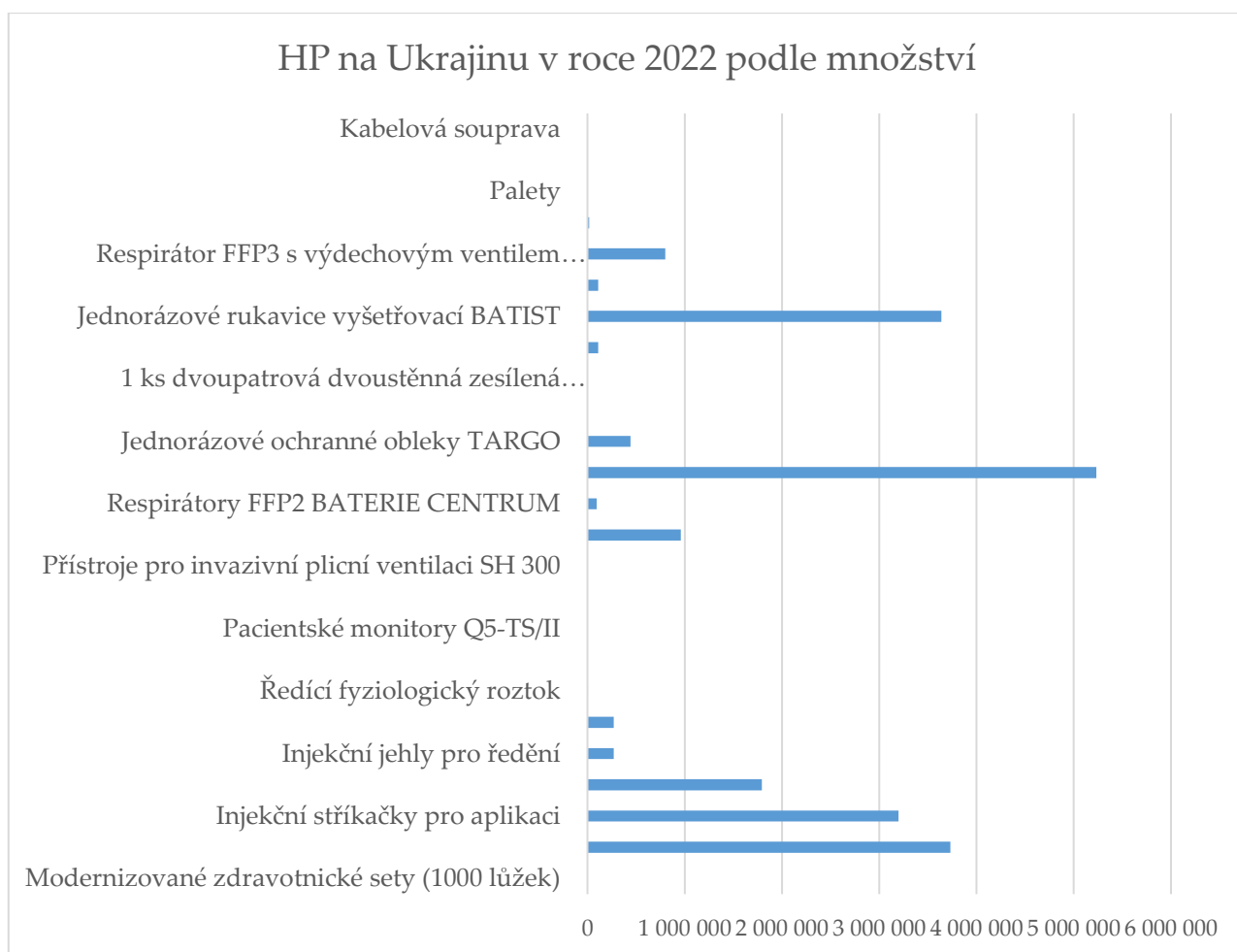
Tabulka 5 Poskytnutá HP na Ukrajinu v roce 2022 [30]

Na Ukrajinu SSHR poslala rozmanitý materiál od zdravotnického vybavení po provizorní mosty a potraviny. Pro přehlednost jsem veškeré akce SSHR na Ukrajinu sjednotila a akce v jednotlivých měsících si rozebereme v grafech níže. Humanitární pomoc ve formě potravin je zahrnuta pouze v grafu č. 14. V grafu, který hodnotí rozsah pomoci co se týče poskytnutého množství je tato pomoc hodnocena zvlášť, jelikož je množství potravin uváděné v tunách, zatímco zbylý materiál je po kusech.

Obrázek 22 Graf č. 14 (vlastní zpracování) [30]

Nejdražším materiálem poslaným na Ukrajinu v roce 2022 byly jednorázové ochranné obleky TARGO v celkové hodnotě 79 361 440 Kč. Nejlevnějším materiálem byly palety v hodnotě 37 085 Kč.

Obrázek 23 Graf č. 15 (vlastní zpracování) [30]

V největším množství se celkově na Ukrajinu poslalo 5 233 000 kusů jednorázových vyšetřovacích rukavic CUREGUARD.

V důsledku pandemie onemocnění COVID 19 a ruské invaze na Ukrajinu potřeba humanitární pomoci rapidně vzrostla. Věřím, že v následujících letech bude rozpočet pro humanitární pomoc přizpůsobený vzrůstajícímu množství katastrof. Na jednu stranu je rozumné dělat si určitý plán a strategii v poskytování humanitární pomoci, nicméně humanitární pomoc je především reakcí na náhlé mimořádné události. Jsou na světě státy, které jsou vůči krizím a katastrofám více náchylné, ale není možné všechny mimořádné události predikovat. Tomu, abychom posílili odolnost těchto států napomůžeme dobře promyšlenou rozvojovou spoluprací.

Je potřeba, aby na sebe rozvojová spolupráce a humanitární pomoc plynule navazovaly, a tak se snižovalo riziko opětovných katastrof v oblastech, které jsou k těmto událostem náchylnější.

Mým doporučením je především snaha informovat společnost o činnostech SSHR v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce a celková popularizace Správy.

Humanitární pomoc i rozvojová spolupráce jsou nejen výrazem určité solidarity a uvědomění si svého podílu na globálních problémech, ale také jde o důležitou investici do naší vlastní bezpečnosti. Humanitární pomoc je jeden z prostředků, jak můžeme jako Česká republika vyjádřit svůj názor a postoj ke katastrofám, kterým musí státy čelit. Je velice důležité, abychom jako stát vyjádřili, že nesouhlasíme se ztrátami na životním prostředí, majetku ale především na lidských životech.

6 DISKUZE

Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc jsou důkazem, že Česká republika vnímá a cítí svůj díl odpovědnosti na řešení globálních problémů. Jde o klíčový nástroj zahraniční politiky a je investicí do naší vlastní bezpečnosti. V rámci dokumentu Strategie zahraniční rozvojové spolupráce České republiky z roku 2018 s výhledem do roku 2030 si Ministerstvo zahraničních věcí stanovilo hlavní cíle a priority v oblasti rozvojové spolupráce a humanitární pomoci.

„Hlavním cílem zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci ČR je přispět s využitím svých kapacit a zkušeností a v souladu s mezinárodními závazky k budování stabilního, bezpečného, inkluzivního, prosperujícího a udržitelného světa a posilování svého postavení v něm.“ [18, str. 8]

První prioritou je řádná demokratická správa věcí veřejných. Tuto prioritu můžeme chápat tak, že demokratická společnost je důležitým předpokladem pro stabilní mezinárodní vztahy a bezpečnost. Česká republika má zkušenosti v politické a ekonomické transformaci, díky kterým má zkušenost, které mohou být pro rozvojové země přínosem. První priorita je také hlavním pilířem pro zintenzivňování hospodářských a politických vztahů s partnerskými zeměmi.

Další prioritou je udržitelné nakládání s přírodními zdroji. Tuto prioritu považuji za velice důležitou, protože v důsledku špatného nakládání s přírodními zdroji můžeme v budoucnu čelit mimořádným událostem, na které nejsme ani zdaleka připraveni. Česká republika chce svými aktivitami přispívat k ochraně vodních zdrojů a k rozvoji odpadového hospodářství. Důraz je potřeba klást na zvyšování odolnosti a schopnosti adaptace na změny klimatu a mimo jiné také na využívání technologií a přenos informací v oborech, které s problematikou souvisí.

Třetí prioritou je ekonomická transformace a růst. Tento bod znamená především technickou podporu a přenos technologií a znalostí v oblasti energetiky. Cílem této priority je energeticky soběstačná partnerská země. Dále také celkový udržitelný hospodářský růst s ohledem na respektování lidských práv a zajištění důstojné práce pro všechny. V této prioritě Česká republika zohlední šetrnost k životnímu prostředí.

Předposlední prioritou, kterou si Ministerstvo zahraničních věcí vytyčilo je zemědělství a rozvoj venkova. Tato priorita obsahuje snahu o zpřístupnění kvalitních a bezpečných potravin, které jsou získávány s ohledem na životní prostředí. Nefunkční zemědělské řetězce jsou v rozvojových zemích velkým problémem. Často jsou neudržitelné a vedou k degradaci půdy. Česká republika se chce snažit o ochranu biodiverzity a obnovu lesů a předcházení degradace půdy a desertifikace. Opět je velice důležitý přenos informací a aplikace vhodných zemědělských technologií. Touto prioritou chce Česká republika především odstranit hlad v rozvojových zemích, který je stále velkým problémem.

Poslední prioritou je inkluzivní sociální rozvoj. Aktivity pro plnění této priority jsou zaměřovány na vzdělávání, zdravotnictví a zvyšování kvality života. Bude zde snaha zpřístupnit kvalitní vzdělání, a nejen základní ale i střední a vyšší odborné. [18]

Rozvojovou spolupráci dělíme na dva typy – dvoustrannou a mnohostrannou. Mnohostranná je o zapojení České republiky do rozvojových aktivit mezinárodních organizací, které usilují o celosvětové snížení chudoby jako je Evropská unie, Organizace spojených národů, Organisation for Economic Co-operation and Development (dále jen OECD). Formy zapojení České republiky do rozvojových projektů jsou různorodé. Může to být zapojení expertů nebo

také finanční příspěvek do rozpočtu organizace. Ve dvoustranné rozvojové spolupráci Česká republika na základě několika kritérií určí prioritní země, kterým následně pomáhá s rozvojem.

Hlavními kritérii jsou:

- Země patří mezi rozvojové země podle klasifikace OECD, což vypovídá o potřebnosti rozvojové spolupráce
- Země má zájem o spolupráci s Českou republikou a dosavadní vztahy s ní jsou kladné
- Dosavadní výsledky rozvojové spolupráce a přidaná hodnota České republiky jako partnera
- Rozdělení práce s ostatními donory (státy nebo organizacemi, které zemi podporují formou rozvojové spolupráce) [19], [20]

Ve Strategii zahraniční rozvojové spolupráce České republiky z roku 2018 s výhledem do roku 2030 bylo stanoveno šest prioritních zemí. Jsou jimi Bosna a Hercegovina, Etiopie, Gruzie, Kambodža, Moldavsko, Zambie. Zvláštními usneseními vlády byly mezi specifické země zařazeny Afganistán, Sýrie a Ukrajina, kterým byly schváleny specifické prostředky na humanitární, stabilizační a rozvojovou spolupráci.

Při poskytování humanitární pomoci bude prioritním zemím věnována zvláštní pozornost. Česká republika bude na humanitární potřeby reagovat přednostně a naváže na pomoc rozvojovou spoluprací. Ve strategii Česká republika zmiňuje, že se chce zaměřit na účinnou podporu uprchlíků, na ochranu žen a dětí proti násilí i podvýživě v krizových situacích, a hlavně na podporu posílení odolnosti a připravenosti na řízení rizik při katastrofách nebo konfliktech.

Při realizaci humanitární pomoci chce Česká republika dále spolupracovat s českými, místními i mezinárodními humanitárními aktéry. Chce podpořit tato vzájemná partnerství a vytěžit maximum z předávání informací a zkušeností. Za zásadní považuje včasné a řádné vyhodnocení potřeb i rizik, správnou koordinaci humanitární pomoci s ostatními dárci a snahu o návaznost jednotlivých fází pomoci a návaznost na rozvojovou spolupráci. [18]

Vláda České republiky na rok 2020 vyčlenila na humanitární pomoc do zahraničí 220 mil. Kč. [21] Původně schválená částka určená na zahraniční humanitární pomoc v roce 2021 byla 220 mil. Kč, nicméně v rámci schvalování rozpočtu v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky došlo k redukci prostředků pro zahraniční humanitární pomoc a to o 100 mil Kč. Pro rok 2021 bylo tedy vyčleněno pouze 120 mil Kč. [22] Na humanitární pomoc v roce 2022 Ministerstvo zahraničních věcí chtělo vyčlenit 200 mil. Kč. V rámci tvorby rozpočtu byly tyto prostředky nakonec sníženy o 50 mil. Kč, a tak finální částka byla 150 mil. Kč. [23] V průběhu schvalování došlo k navýšení o 150 mil. Kč z důvodu Ruské invaze na Ukrajinu. Usnesení vlády o tomto navýšení je ze dne 25. února 2022 takže pouhý den od počátku invaze (usnesení vlády č. 131). K navýšení finančních prostředků pro zahraniční humanitární pomoc nastalo ještě jednou, a to v rámci novely zákona č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022. Finanční prostředky byly navýšeny o 120 mil. Kč. Tyto prostředky budou poskytnuty ke zvládnání dopadů uprchlické vlny ke snaze o stabilizaci Ukrajiny. Humanitární pomoc pro rok 2022 tedy nakonec činil po všech změnách částku 420 mil. Kč. Ačkoli se potřeba zahraniční humanitární pomoci stále zvětšuje, rozpočet pro ni má klesající tendenci. [23]

Globální humanitární situace ukazuje potřebu zaměřit se na zvýšení povědomí o závažnosti dopadů klimatických změn. V důsledku klimatických změn je častější riziko záplav, hurikánů, požárů z dlouhotrvajícího sucha, extrémní

teploty, nedostatek vody a potravin a z toho důvodu nucené vysídlení. Důležité je ale zaměřit se také na environmentální stopu samotné humanitární pomoci. Jakou formou ji posíláme, jak je efektivní a jestli je šetrná k životnímu prostředí. Poskytování humanitární pomoci je často do zemí, kde probíhá nějaký konflikt například Afghánistán, Sýrie, Jemen a tak dále. Problémem je do zasažených zemí humanitární pomoc dostat kvůli nerespektování mezinárodního humanitárního práva místními aktéry, proto je velice důležitá prevence konfliktů a snaha o stabilitu. [34]

Významný vliv na utváření humanitární pomoci i rozvojové spolupráce bude mít bezpochyby válečný konflikt na Ukrajině. Ruská agrese vůči Ukrajině je největším ozbrojeným konfliktem v Evropě od konce 2. světové války. Humanitární pomoc, kterou Ukrajině poskytuje Česká republika, Evropská unie, příslušné agendy OSN, další státy a mezinárodní organizace dosáhla obrovské výše. Podpora ze strany České republiky pokračuje i v letošním roce. [25], [26]

SSHRR na Ukrajinu v roce 2023 zatím poslala 15 mostových konstrukcí v celkové hodnotě 25 076 753 Kč. (viz. příloha č. 2)

Ačkoli je pandemie onemocnění COVID – 19 na ústupu, humanitární pomoc je potřeba kvůli jejím důsledkům. Dodávky zdravotnických prostředků a ochranných pomůcek má klesající trend, nicméně mnohé země mají kvůli pandemii kritický stav ekonomiky a je nadále potřeba je podporovat. Humanitární potřeby trvale rostou. Nejen z důvodu stále závažnějších dopadů přírodních katastrof v důsledku špatného chování k životnímu prostředí, ale také v důsledku konfliktů, které mají různé původce, ale mnohým z nich se dá předcházet. [23], [24], [34]

Poskytování humanitární pomoci je značně ovlivněno médii. Některé katastrofy jsou medializované mnohem více než jiné a díky tomu se jim dostává více humanitární pomoci. Díky medializaci některých katastrof jsou pořádány veřejné sbírky a celkově roste zájem o to, jak pomáháme jako Česká republika, protože ve většině z nás autentické záběry vzbudí lítost a jsme ochotni přispět. Naproti tomu stojí státy, které pozornost médií téměř nemají a z toho důvodu se jim nedostává taková pomoc jaká by mohla, protože lidé ani nevědí, že se tyto země vyrovnávají s nějakou krizí. Dle mého názoru by právě větší pozornost médií a celková popularizace ať už humanitární pomoci jako takové ale i SSHR pomohla. Dovolím si říct, že většina české společnosti ani netušila, že nějakou SSHR máme. Rozšíření povědomí o SSHR bezpochyby napomohla pandemie onemocnění COVID 19, kdy měla velkou pozornost médií.

Díky válce na Ukrajině se mohla ukázat důležitá role SSHR v rámci poskytování humanitární pomoci do zahraničí. Přesto, že jsme měli a máme příležitosti si důležitost SSHR ověřit, existují názory, že Správa vůbec není potřeba a znamená pro Českou republiku zbytečné výdaje. Tento názor rozhodně nesdílím a myslím si, že pramení především z neznalosti činnosti SSHR.[24], [25], [26]

7 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo formulovat doporučení pro zvýšení efektivity v poskytování humanitární pomoci do zahraničí jak Správou státních hmotných rezerv, tak celkově Českou republikou. Tohoto cíle bylo dosahováno za pomoci analýzy dat poskytování humanitární pomoci do zahraničí v letech 2020-2022 Správou státních hmotných rezerv metodou evaluace a komparace.

V bakalářské práci jsem došla k závěru, že poskytování humanitární pomoci do zahraničí mělo v letech 2020-2022 rostoucí charakter a byly na ní vynakládány větší částky, ať už jde obecně o pomoc za Českou republiku nebo jen pomoc poskytovanou Správou státních hmotných rezerv. Zvyšující se potřebě humanitární pomoci se nicméně nepřizpůsobuje schválený rozpočet, který musí být následně pozměňován. Z výsledků také vyplývá, že skladba humanitární pomoci je hodně rozmanitá a je potřeba tomu přizpůsobit skladové zásoby.

Tato bakalářská práce může být použita jako obeznámení s problematikou poskytování humanitární pomoci do zahraničí a obeznámení činnosti Správy státních hmotných rezerv v této oblasti. Výsledky mohou sloužit jako přehledné shrnutí poskytování humanitární pomoci do zahraničí Správou státních hmotných rezerv v letech 2020-2022.

Myslím, že mohu konstatovat, že cíl této práce byl splněn.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ERCC – Emergency Response Coordination Centre

IZS – Integrovaný záchranný systém

NOPIŠ GŘ HZS ČR – Národní operační středisko Ministerstva vnitra generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development

OPKS – odbor příprav pro krizové stavy

SHR – státní hmotné rezervy

SSHR – Správa státních hmotných rezerv

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

[2] SPRÁVA STÁTNÍCH HMOTNÝCH REZERV. Metodika pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace [online]. Praha, 2020 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/metodiky-hopks/>

[3] SMETANA, Marek. Humanitární pomoc při zvládnutí rozsáhlých mimořádných událostí. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-807-3851-385.

[4] Mezinárodní humanitární právo. In: *Co je to mezinárodní humanitární právo?* [online]. 1. 3. 2018 [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.cervenyriz.eu/files/files/cz/mhp/cojemhp.htm>

[5] Zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů

[6] Krizové zákony z. č. 241/2000 Sb.: Hasičský záchranný sbor; Požární ochrana: redakční uzávěrka .. Ostrava: Sagit, 2021-. ÚZ. ISBN 978-807-4884-979.

[7] Z. č. 151/2010 Sb. o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů

[8] PRINCOVÁ, Květoslava. Úvod do zahraniční pomoci s důrazem na etiku jejího poskytování. Olomouc: Caritas – Vyšší odborná škola sociální Olomouc, 2012. ISBN 978-80-87623-04-6.

[9] Zahraniční rozvojová spolupráce. In: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.mzv.cz/rozvoj>

[10] *Strategie zahraniční rozvojové spolupráce České republiky: 2018-2030*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2017. Dostupné také z: https://www.mzv.cz/file/2583329/strategie_mzv_2017_A4_09.pdf

[11] PRINCOVÁ, Květoslava. *Dvojí riziko v humanitární pomoci*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4270-9.

[12] Legislativa. HZS ČR [online]. Praha, 2016 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/humanitarni-pomoc-to-neni-jen-pomoc-materialni-nebofinancni.aspx>

[13] Mechanismus civilní ochrany Unie. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/aktivity-na-mezinarodni-urovni-mechanismus-civilni-ochrany-unie.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D#:~:text=Rozhodnut%C3%AD%20Evropsk%C3%A9ho%20parlamentu%20a%20Rady,katastrofy%20uvnit%C5%99%20i%20mimo%20EU>

[14] Nařízení vlády č. 463/2000 Sb. o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva

[15] 23 Principles and Good Practice of Humanitarian Donorship. GHD: Good Humanitarian Donorship. [online]. [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.ghdinitiative.org/ghd/gns/principles-good-practice-of-ghd/principles-good-practice-ghd.html>

[16] NOVÁK, Miloslav, 2023. 5editel odboru příprav pro krizové stavy, Správa státních hmotných rezerv

[17] Emergency Response Coordination Centre (ERCC). European Commission: European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations [online]. [cit. 2023-05-07]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/emergency-response-coordination-centre-ercc_en

[18] *Strategie zahraniční rozvojové spolupráce České republiky: 2018–2030*. Praha, 2017. Dostupné také z: http://www.czechaid.cz/wp-content/uploads/2016/09/Strategie_ZRS_CR_2018-2030.pdf

[19] Dvoustranná rozvojová spolupráce [online]. In: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Zahraniční vztahy [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/dvoustranna_zrs_cr/index.html

[20] Mnohostranná zahraniční rozvojová spolupráce ČR. In: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Zahraniční vztahy [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/mnohostranna_zrs_cr/index.html

[21] Humanitární pomoc ČR v průběhu roku 2020. In: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Zahraniční vztahy [online]. 08.01.2020, Aktualizováno: 19.12.2020 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/humanitarni_pomoc_cr_v_prubehu_roku_2020.html

[22] Humanitární pomoc v průběhu roku 2021. In: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Zahraniční vztahy [online]. 01.04.2021 / 22:03, Aktualizováno: 20.12.2021 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/humanitarni_pomoc_v_prubehu_roku_2021.html#:~:text=Na%20rok%202021%20vl%C3%A1da%20%C4%8CR,rok%202021%20o%20100%20mil

[23] Humanitární pomoc během roku 2022. In: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Zahraniční vztahy [online]. 05.02.2022 / 10:35, Aktualizováno: 04.10.2022 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/humanitarni_pomoc_behem_roku_2022.html#:~:text=Na%20humanit%C3%A1rn%C3%AD%20pomoc%20v%20roce,vl%C3%A1dou%20sn%C3%AD%C5%BEeny%20o%2050%20mil

[24] Strategie poskytování humanitární pomoci MZV ČR v roce 2023. Praha. Dostupné také z: https://www.mzv.cz/file/4856877/Strategie_humanitarni_pomoci_na_rok_2023.pdf

[25] The Sustainable Development Goals Report 2022. United Nations, 2022. ISBN 978-92-1-101448-8.

[26] ZRUŠÍME 36 ZBYTEČNÝCH ÚŘADŮ. In: Svobodní [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://www.svobodni.cz/volby-2017/zrusime-36-zbytecnych-uradu/>

[27] POKYN ředitele Odboru příprav pro krizové stavy č. 34 ze dne 25. října 2021: pro stanovení postupů při přípravě a realizaci přijetí zahraniční humanitární pomoci. Praha: Správa státních hmotných rezerv. 2021, 10 s.

[28] Interní prezentace SSHR: *Ukrajina III: Humanitární akce SSHR*. Praha: Správa státních hmotných rezerv. 2022.

[29] Interní prezentace SSHR: Poskytování zahraniční humanitární pomoci Správou v roce 2022. Praha: Správa státních hmotných rezerv. 2022.

[30] NOVÁK, Miloslav, 2023. Humanitární pomoc do zahraničí poskytnutá SSHR v roce 2020-2022. odbor příprav pro krizové stavy, Správa státních hmotných rezerv

[31] KOLEKTIV AUTORŮ. *Hospodářská opatření pro krizové stavy: modul - F*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2019. ISBN 978-80-7616-036-1

[32] 112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2022. ISSN 1213–7057.

[33] KOLEKTIV AUTORŮ. In: *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021, s. 337. ISBN 978-80-7616-097-2

[34] PUSTERLA, Francesca a Elia R.G. PUSTERLA. The future of humanitarian aid in a new context full of challenges [online]. 2021 [cit. 2023-05-16]. ISBN 978-92-846-8639-1. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/653651/EXPO_STU\(2021\)653651_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/653651/EXPO_STU(2021)653651_EN.pdf)

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Sušené mléko poslané jako humanitární pomoc Ukrajině [28].....	21
Obrázek 2 Paštiky poslané jako humanitární pomoc Ukrajině [28].....	21
Obrázek 3 Zdravotnická lůžka poskytnutá SSHR do Sierry Leone [28].....	22
Obrázek 4 Elektrocentrála poskytnutá na Ukrajinu za pomoci HZS ČR [29]	22
Obrázek 5 Humanitární pomoc na Ukrajinu přepravovaná po silnici [29]....	28
Obrázek 6 Humanitární pomoc přepravovaná po železnici [29].....	28
Obrázek 7 Zesílená mostovka dopravována na Ukrajinu ve spolupráci s HZS ČR 1 [29].....	29
Obrázek 8 Zesílená mostovka dopravována na Ukrajinu ve spolupráci s HZS ČR 2 [29]	29
Obrázek 9 Návaznost humanitární a rozvojové pomoci, [10].....	36
Obrázek 10 Graf č. 1 (vlastní zpracování) [30]	39
Obrázek 11 Graf č. 2 (vlastní zpracování) [30]	40
Obrázek 12 Graf č. 3 (vlastní zpracování) [30].....	41
Obrázek 13 Graf č. 4 (vlastní zpracování) [30].....	42
Obrázek 14 Graf č. 6 (vlastní zpracování) [30].....	43
Obrázek 15 Graf č. 7 (vlastní zpracování) [30].....	44
Obrázek 16 Graf č. 8 (vlastní zpracování) [30].....	46
Obrázek 17 Graf č. 9 (vlastní zpracování) [30].....	47
Obrázek 18 Graf č. 10 (vlastní zpracování) [30]	48
Obrázek 19 Graf č. 11 (vlastní zpracování) [30].....	48
Obrázek 20 Graf č. 12 (vlastní zpracování) [30].....	50
Obrázek 21 Graf č. 13 (vlastní zpracování) [30]	51
Obrázek 22 Graf č. 14 (vlastní zpracování) [30].....	54
Obrázek 23 Graf č. 15 (vlastní zpracování) [30].....	55

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 Poskytnutá HP do zahraničí v letech 2020-2021 SSHR [30]	38
Tabulka 2 Poskytnutá HP v roce 2022 SSHR [30]	46
Tabulka 3 Poskytnutá HP v roce 2022 do Sierry Leone SSHR [30]	47
Tabulka 4 Poskytnutá HP v roce 2022 do Moldavska SSHR [30]	49
Tabulka 5 Poskytnutá HP na Ukrajinu v roce 2022 [30]	52

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Ukázka požadavku ERCC na humanitární pomoc Ukrajině skrze informační systém CECIS.....74

Příloha č. 2 Pokyn ředitele Odboru příprav pro krizové stavy č. 34 ze dne 25. října 2021.....77

Příloha č. 1 Ukázka požadavku ERCC na humanitární pomoc Ukrajině skrze informační systém CECIS

NATO
Euro-Atlantic Disaster
Response Coordination
Centre
(EADRCC)
Tel : +32-475-829.071
nato.eadrcc@hq.nato.int

OTAN
Centre Euro-Atlantique de
coordination des réactions
en cas de catastrophe
(EADRCC)
Tel : +32-475-829.071
nato.eadrcc@hq.nato.int

NATO/EAPC UNCLASSIFIED

Releasable to Mediterranean Dialogue, Istanbul Cooperation Initiative,
Australia, Colombia, Iraq, Japan, Mongolia, The Republic of Korea, New Zealand,
Pakistan, European Commission, European External Action Service, IOM, UNHCR and
UN OCHA

**EADRCC REQUEST FOR INTERNATIONAL ASSISTANCE
FOLLOWING RUSSIAN MISSILE ATTACKS IN UKRAINE**

Message Nbr. : OPS(EADRCC)(2022)0062-REV2
DTG : 07 November 2022, 16:00 UTC
From: : Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre
To : : Points of Contact for International Disaster Response in NATO and
partner countries
Precedence : Priority
Originator : EADRCC Action Officer Tel: +32-475-829071 (SITCEN 24/7)
Reference : EAPC(C)D(98)10(Revised)
AC/340(NUC)D(2022)0001-REV1

This request consists of 20 pages.

1. As a result of the recent Russian missile attacks across Ukraine, and in accordance with the procedures at reference, the EADRCC has received on 02 November 2022, an updated request for international humanitarian assistance by Ukraine. The current request includes additional equipment to restore Ukraine's critical energy infrastructure in order to protect its population against the upcoming winter.

2. The new items are listed in **bold** in paragraph 4 of this document.

3. **Description**

3.1. On October 31, 2022, Russia launched additional widespread missile attacks on critical energy infrastructure in Ukraine. More than 50 air-guided missiles were launched by Russia, damaging or destroying 26 power stations and 3 hydro plants. At least 13 people were injured.

3.2. Between October 10 and 11, 2022, Russia launched the most unprecedented missile attack throughout the war across Ukraine with the use of strategic aircraft. At least 83 missiles and 17 kamikaze drones were sent from the territory of Russia, Belarus, Caspian Sea and the temporarily occupied Crimea.

NATO/EAPC UNCLASSIFIED

-1-

NATO/EAPC UNCLASSIFIED

3.3. At least 20 civilians are killed and more than 100 are injured across Ukraine.

3.4. The Russian attacks hit critical civilian infrastructure and public spaces in multiple regions in Ukraine, including the capital of Kyiv, Zaporizhzhia, Dnipro, Zhytomyr, Khmelnytskyi, Ternopil, Lviv, Ivano-Frankivsk, Kropyvnytskyi, Kremenchuk, Sumy, Kharkiv, leaving residential areas in the majority of these regions without energy and water. As a result of the Russian retaliation and the approaching winter, the Ministry of Energy of Ukraine therefore urgently request the new items listed below.

4. **New urgently requested equipment for the immediate recover of critical energy infrastructure by Ukrainian Railways as of 02 November 2022:**

Line	Description of the items	Quantity
<u>Transformers</u>		
4.1.	Oil transformer type 25000 kVA, 110/27,5/10 kV	1
4.2.	Oil transformer type 40000 kVA, 150/35/27,5 kV	1
4.3.	Oil transformer type 40000 kVA, 110/35/27,5 kV	2
4.4.	Oil transformer type 6300/35/10 kV	1
4.5.	Transformer type 12500 35/3,3 kV	3
4.6.	Transformer type 31500/110/35/27,5 kV	2
4.7.	Transformer 12500/35/3,3 kV	2
4.8.	Transformer type 31500/154/35/27,5 kV	1
<u>Construction Vehicles and Equipment</u>		
4.9.	Wheeled container loader (type "Reach Stacker" 45t)	15
4.10.	Container loader (type Schtabler 8t)	8
4.11.	Forklift (5t)	24
4.12.	Front loader (5t)	10
4.13.	Tractor unit	40
4.14.	Curtain-side semi-trailer	160
4.15.	Container semi-trailer	40
4.16.	Grab loader pneumatic drive	3

NATO/EAPC UNCLASSIFIED

-2-

NATO/EAPC UNCLASSIFIED

5. The following requested items for the immediate recovery of critical infrastructure has been identified by the Ministry of Energy of Ukraine as of 12 October 2022

Line	Description of the items	Quantity
Accumulator battery		
5.1.	Accumulator battery 12V 5A/h	30 pieces
5.2.	Accumulator battery 12V 7A/h	50 pieces
5.3.	Accumulator battery 12V, 12A/h	50 pieces
5.4.	Accumulator battery 12V, 17A/h	50 pieces
5.5.	Accumulator battery 12V, 24A/h	50 pieces
Air circuit breaker		
5.6.	Air circuit breaker 330kW connection B-330-1 AT-3, type BB-330 $I_n=3150A$, $I_{disconnect}=40kA$ (or equivalent)	1 kit (3-phase)
5.7.	Air circuit breaker 330kW connection B-330-2 AT-3, type BB330, $I_n=2000A$, $I_{disconnect}=31.5kA$ (or equivalent)	1 kit (3-phase)
5.8.	Air circuit breaker 330kW, connection B-330-1 , type BB330, $I_n=2000A$, $I_{disconnect}=20kA$ (or equivalent)	1 kit (3-phase)
5.9.	Air circuit breaker 330kW connection B-330-2 , type BB330 $I_n=2000A$, $I_{disconnect}=20kA$	1 kit (3-phase)
5.10.	Air circuit breaker 330kW connection L-253/1, type BB-330-31,5/2000, $I_n=2000A$, $I_{disconnect}=31.5kA$	1 kit (3-phase)
5.11.	Air circuit breaker 50kW, HITACHI-ABB type LTB-170 D1/B, $I_n=2000A$, $I_{disconnect}=40kA$ (or equivalent)	1 kit (3-phase)
5.12.	Circuit breaker SF6 ABB LTB-420E2 or equivalent $I_n=3150A$, $U=400$ kW, $I_{disconnect}=40$ kA	5 pieces
5.13.	Air circuit breaker BB-330B block breaker	1 piece
5.14.	Air circuit breaker BB-330B CB-1	1 piece

NATO/EAPC UNCLASSIFIED

-3-

SPRÁVA STÁTNÍCH HMOTNÝCH REZERV

POKYN

**ředitele Odboru příprav pro krizové stavy
č. 34 ze dne 25. října 2021**

**pro stanovení postupů při přípravě a realizaci přijetí
zahraniční humanitární pomoci**

Tento pokyn je vydáván v souladu se zmocněním ředitele Odboru příprav pro krizové stavy vyplývajícího ze Směrnice předsedy Správy o nakládání se státními hmotnými rezervami – potravinářskými a průmyslovými hmotnými rezervami, pohotovostními zásobami, zásobami pro humanitární pomoc a mobilizačními rezervami. Tento pokyn konkretizuje postupy Správy státních hmotných rezerv (dále jen „Správa“) při přijetí zahraniční humanitární pomoci a další nakládání se státními hmotnými rezervami (dále jen „SHR“) a blíže specifikuje zejména přípravu příslušných dokumentů potřebných k přijetí zahraniční humanitární pomoci, samotnou realizaci přijetí zahraniční humanitární pomoci a její následné poskytnutí krizí postiženému obyvatelstvu.

Článek I.

Vymezení pojmů a právní úprava

1. Vymezení pojmů:

- a) **celní úřad určení** – vybraný tuzemský celní úřad, který se zpravidla nachází poblíž místa uskladnění materiálu zahraniční humanitární pomoci, případně je vhodně umístěný s ohledem na jeho přepravu, a u kterého je třeba provést finální celní odbavení, umožňující volné nakládání s materiálem zahraniční humanitární pomoci, dováženým ze zemí mimo Evropskou unii (dále jen „EU“),
- b) **celní úřad vstupu** – celní úřad, u kterého je třeba provést prvotní celní odbavení, týkající se místa, kde materiál zahraniční humanitární pomoci vstupuje na území EU; v případě přímé letecké přepravy na tuzemské letiště může příslušný celní úřad vstupu současně plnit roli celního úřadu určení,
- c) **IRAP** – informační systém pro organizační složky státu a příspěvkové organizace,
- d) **KISKAN** – krizový informační systém,
- e) **materiál zahraniční humanitární pomoci** (dále také „MaZHP“) – věcný zdroj získaný v rámci zahraniční humanitární pomoci,
- f) **odborná pracovní skupina Ústředního krizového štábu (dále jen „OPS ÚKŠ“)** – pracovní skupina určená pro koordinaci zabezpečení věcnými zdroji, která zajišťuje operativní koordinaci realizace požadavků na věcné zdroje uplatňovaných u Ústředního

krizového štábu krizovými štáby ministerstev, dalších ústředních správních úřadů a krizovými štáby krajů,

- g) **poskytovatel zahraniční humanitární pomoci** – zahraniční subjekt, který poskytuje České republice (dále jen „ČR“) humanitární pomoc,
  - h) **příjemce zahraniční humanitární pomoci** – subjekt, který zajišťuje přerozdělení humanitární pomoci krizí postiženému obyvatelstvu v ČR,
  - i) **příjemka** – doklad příjmu SHR v Informačním systému KISKAN (dále jen „IS KISKAN“),
  - j) **příjemka účetní** – účetní doklad příjmu SHR v Informačním systému IRAP (dále jen „IS IRAP“),
  - k) **Skupina pro zabezpečení věcnými zdroji – SHR** (dále jen „Skupina ZVZ SHR“) – pracovní orgán krizového štábu Správy odpovědný za koordinaci poskytování SHR a nezbytných dodávek v působnosti Správy,
  - l) **výdejka** – doklad o vydání SHR v IS KISKAN,
  - m) **výdejka účetní** – účetní doklad o vydání SHR v IS IRAP,
  - n) **zahraniční humanitární pomoc** – souhrn činností konaných ve prospěch ČR, které mají cíl zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vyhlášení krizového stavu a zmírňovat dlouhodobě trvající následky krizových situací a předcházet jejich vzniku a negativním následkům.
2. Související právní normy a další dokumenty:
- a) zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 97/1993 Sb.“),
  - b) zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 241/2000 Sb.“),
  - c) zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění pozdějších předpisů,
  - d) zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 219/2000 Sb.“),
  - e) zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů,
  - f) zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
  - g) zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
  - h) zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů,

- i) zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“),
- j) nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb.,
- k) usnesení vlády České republiky ze dne 7. prosince 2020 č. 1275 o Metodice pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace (dále jen „Metodika pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace“),
- l) Organizační řád odborné pracovní skupiny Ústředního krizového štábu pro koordinaci zabezpečení věcnými zdroji, schválený usnesením Bezpečnostní rady státu ze dne 27. dubna 2009 č. 13, ve znění usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 9. prosince 2019 č. 36,
- m) nařízení Rady (ES) č. 1186/2009 ze dne 16. listopadu 2009 o systému Společenství pro osvobození od cla (dále jen „nařízení Rady (ES) č. 1186/2009“),
- n) Dohoda o plánované pomoci na vyžádání mezi Správou, Letištěm Praha, a.s. a Czech Airlines Handling, a.s.,
- o) Směrnice předsedy Správy k zajištění krizového řízení.

Článek II.

Základní východiska při zajišťování přijetí zahraniční humanitární pomoci

1. Zahraniční humanitární pomoc může být realizována na základě požadavku Ústředního krizového štábu vlády ČR nebo analýzy Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „HZS ČR“) formou:
  - a) nabídky vlády jiného státu, nadnárodní organizace nebo nevládní organizace;
  - b) žádosti ČR, kdy realizace požadavku probíhá na základě:
    - zaslání žádosti jinému státu prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí,
    - aktivace mechanismu civilní ochrany v rámci EU (realizováno cestou Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS České republiky (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“),
    - bilaterálních smluv (kontaktním bodem je MV-GŘ HZS ČR).
2. Tento pokyn řeší přijetí zahraniční humanitární pomoci Správou dle § 3a zákona č. 97/1993 Sb., kdy na základě podnětu Ministerstva vnitra Správa jménem ČR převezme movitý majetek, který je v době krizových stavů ČR darován v rámci zahraniční humanitární pomoci. V tomto případě roli Ministerstva vnitra plní MV-GŘ HZS ČR.
3. Počínaje dnem převzetí zahraniční humanitární pomoci je Správa příslušná s tímto majetkem hospodařit a začlenit jej podle jeho účelu do příslušné kategorie SHR vytvořených na základě požadavku Ministerstva vnitra.
4. Po dobu krizových stavů postupuje Správa při hospodaření s majetkem v souladu s požadavky Ministerstva vnitra.

5. Správa spolupracuje s MV-GŘ HZS ČR při komunikaci s poskytovatelem zahraniční humanitární pomoci.

Článek III.

Postup při přípravě k přijetí materiálu zahraniční humanitární pomoci

1. MV-GŘ HZS ČR rozhoduje o přijetí zahraniční humanitární pomoci a spolupracuje s OPS ŮKŠ při definici věcných zdrojů, které budou vyžádány formou zahraniční humanitární pomoci.
2. Správa spolupracuje s MV-GŘ HZS ČR na vytvoření specifikace MaZHP, která je vytvářena ve spolupráci s věcně příslušným ústředním správním úřadem (dále jen „ŮSÚ“) a která bude obsahovat i výčet dokumentů potřebných pro příjem MaZHP (darovací smlouva, protokol o převzetí, doprovodné dokumenty včetně názvu MaZHP, počtu kusů a orientačního popisu MaZHP). Konkrétní parametry a podklady v konečné fázi určuje poskytovatel zahraniční humanitární pomoci.
  - a) Nad rámec běžných dokumentů mohou být např. vyžadovány k MaZHP pro léčiva:
    - analytický certifikát (popř. certifikát jakosti),
    - návod k použití,
    - dodací list dle platné legislativy o lécích (s uvedením kódu zboží, názvu, šarže, množství, ceny, data expirace),
    - popř. záznam teplot při přepravě;
  - b) pro potraviny:
    - zdravotní certifikát,
    - sanitární certifikát,
    - analyzární certifikát,
    - mezinárodní potvrzení o veterinárním osvědčení,
    - potvrzení původu,
    - popř. další certifikáty související s výrobcem a výrobkem (radiační certifikát atd.);
  - c) pro technická zařízení a stroje:
    - popis MaZHP,
    - manuál pro použití,
    - prohlášení o shodě.
3. Nabídky zahraniční humanitární pomoci budou obsahovat základní informace o MaZHP – zejména název, počet kusů a orientační popis. Další informace k přijetí MaZHP budou upřesněny v průběhu přípravy na přijetí MaZHP (hmotnost MaZHP, způsob uložení, balení, finanční hodnota atd.).
4. Pokud budou vyžadovány potraviny, léky, technická zařízení a stroje, vyžádá Správa prostřednictvím MV-GŘ HZS ČR od poskytovatele MaZHP předem kopie dokumentů uvedených v čl. III. odst. 2 a 3 tohoto pokynu, popř., pokud to bude možné, i kopii darovací smlouvy, která bude obsahovat zejména název poskytovatele a příjemce zahraniční

humanitární pomoci, název MaZHP, počet kusů, hmotnost, finanční hodnotu a informaci o nevyužitelnosti ke komerčním účelům.

5. Dokumentace k MaZHP bude v anglickém nebo českém jazyce.
6. V případě žádosti MV-GŘ HZS ČR poskytne Správa součinnost při shromáždění nabídek zahraniční humanitární pomoci a při rozhodnutí, které nabídky budou akceptovány s přihlédnutím k použití konkrétního MaZHP na území ČR.
7. Správa obdrží od MV-GŘ HZS ČR žádost o převzetí zahraniční humanitární pomoci datovou zprávou či elektronicky na e-mailovou adresu: ops@sshr.cz. V žádosti budou uvedeny informace, které budou v daném čase známy, zejména:
  - kontaktní osoba za MV-GŘ HZS ČR,
  - název MaZHP,
  - počet kusů,
  - způsob balení,
  - finanční hodnota humanitární pomoci,
  - kontaktní údaje poskytovatele zahraniční humanitární pomoci,
  - způsob dopravy MaZHP do ČR,
  - místo předání MaZHP,
  - čas předání MaZHP,
  - případně nároky na skladování.

Ostatní informace budou doplněny před převzetím MaZHP.

8. Odbor příprav pro krizové stavy (dále jen „OPKS“) předá Odboru logistiky (dále jen „OLOG“) informace k převzetí MaZHP, které bude obsahovat:
  - základní informace o MaZHP,
  - potřebu přepravní kapacity a pracovníků pro nakládku a vykládku MaZHP,
  - místo a čas převzetí MaZHP,
  - požadavky na uskladnění MaZHP,
  - informace pro zpracování příjemky,
  - kontaktní osobu za OPKS, která se zúčastní převzetí MaZHP.
9. OPKS zajistí přípravu na celní odbavení MaZHP (viz čl. V. tohoto pokynu).
10. Finanční hodnota přepočítaná z jiné měny se řídí pevným kurzem, který vydává Odbor ekonomický formou Příkazu předsedy Správy¹.

¹ Příkaz předsedy Správy, kterým se stanovují směnné kurzy při nákupu a prodeji rezerv, pohybu peněžních prostředků na devizových účtech a devizových pokladnách, přepočtu úroků a poplatků z devizových účtů a při vybavení zaměstnanců devizovými prostředky na zahraniční pracovní cesty pro konkrétní rok.

**Článek IV.
Přeprava zahraniční humanitární pomoci**

1. Zahraniční humanitární pomoc bude poskytnuta s využitím přepravy letecké, silniční, lodní nebo železniční.
2. V případě přijetí zahraniční humanitární pomoci na Letišti Václava Havla v Praze bude postupováno na základě Dohody o plánované pomoci na vyžádání mezi Správou, Letištěm Praha, a.s. a Czech Airlines Handling, a.s.
3. Přepravu MaZHP z místa převzetí do místa uskladnění a k příjemci zahraniční humanitární pomoci může zajišťovat OLOG ve spolupráci s příslušnou účelovou organizační jednotkou (dále jen „ÚOJ“) Správy na základě obdržených informací od Skupiny ZVZ SHR nebo MV-GR HZS ČR.
4. V případě, že poskytovatel zahraniční humanitární pomoci nabídne převoz MaZHP až do místa jeho uskladnění ve skladové kapacitě Správy, vybere skladovou kapacitu Skupina ZVZ SHR ve spolupráci s OLOG s přihlédnutím ke vhodnosti jeho umístění dle trasy příjezdu poskytovatele zahraniční humanitární pomoci.
- 5.

**Článek V.
Zajištění celního odbavení**

1. Přípravu celního odbavení a komunikaci s Celní správou ČR, nejlépe přímo s dotčeným celním úřadem vstupu, zajistí OPKS ve spolupráci s MV-GR HZS ČR.
2. Přípravu celního odbavení a komunikaci s celním úřadem určení zajistí OPKS nebo na základě plné moci firma, která zastupuje Správu při celním odbavení.
3. OLOG v případě potřeby poskytne logistickou součinnost při celním odbavení u celního úřadu určení.

**Článek VI.
Clo a daň z přidané hodnoty**

1. Clo a daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) může Evropská komise EU v souvislosti s poskytováním humanitární pomoci s ohledem na charakter a rozsah katastrofy či pohromy (např. pandemie) upravit dle aktuální situace.
2. V případě přijetí bezplatné zahraniční humanitární pomoci od členské země EU:
  - a. je toto plnění osvobozeno od DPH,
  - b. nepodléhá povinnosti celního řízení (odbavení) a nakládání s ním je zcela volné.
3. V případě přijetí bezplatné zahraniční humanitární pomoci ze země mimo EU:
  - a. informace k zajištění celního odbavení zahraniční humanitární pomoci (viz příloha č. 1 tohoto pokynu).
  - b. informace o problematice DPH v případě přijetí zahraniční humanitární pomoci od země mimo EU (viz příloha č. 2 tohoto pokynu).

Článek VII.

Postupy při převzetí zahraniční humanitární pomoci

1. Zahraniční humanitární pomoc bude převzata Správou na základě darovací smlouvy. Mohou být doloženy další dokumenty uvedené v čl. III. odst. 2 a 3 tohoto pokynu dle příslušného druhu MaZHP, nebo protokol o převzetí MaZHP (viz příloha č. 4 tohoto pokynu).
2. Převzetí MaZHP zajišťuje Skupina ZVZ SHR ve spolupráci s OLOG. Převzetí MaZHP se mohou zúčastnit zástupci MV-GŘ HZS ČR.
3. Komunikaci s poskytovatelem zahraniční humanitární pomoci při převzetí MaZHP včetně podpisu darovací smlouvy předsedou Správy zajišťuje OPKS.
4. Zaměstnanci OLOG se při převzetí MaZHP řídí pokyny OPKS.
5. Po převzetí MaZHP e-mailem informuje Správa MV-GŘ HZS ČR o přijetí zahraniční humanitární pomoci včetně zaslání kopie podepsané darovací smlouvy.

Článek VIII.

Evidence příjmu zahraniční humanitární pomoci

1. MaZHP přijatý na základě požadavku v čl. II. odst. 3 tohoto pokynu bude zařazen do příslušné kategorie SHR vytvořených na základě požadavku Ministerstva vnitra ČR (MV-GŘ HZS ČR).
2. Zaměstnanec zodpovědný za správu číselníků na OPKS přiřadí k MaZHP správné číselné kódy SKP, JKPOV, CND, CSHR, CZ-CPA a předá je příslušným zaměstnancům OPKS. OPKS vygeneruje číslo darovací smlouvy v IS IRAP, kde se založí položky (s informacemi o zboží včetně jeho množství, evidenční hodnotě zboží, čísle skladu, kódu pohybu, dodavateli atd.). OPKS následně založí v IS IRAP cenový index MaZHP.
3. OPKS pro přijatou zahraniční humanitární pomoc stanoví základní informace pro zpracování příjmových dokladů a tyto informace předá OLOG, příslušné ÚOJ Správy, popř. pobožce Správy.
4. Příslušná ÚOJ Správy zpracuje v IS KISKAN následující doklady:
  - příjemku (viz příloha č. 3 tohoto pokynu),
  - protokol o předání a převzetí materiálu k příjemce / výdejce / převodce č. (viz příloha č. 4 tohoto pokynu) je vygenerován ochraňovatelem či ÚOJ Správy společně s příjemkou.
5. Doklady uvedené v odst. 4 tohoto pokynu ÚOJ Správy zašle na OPKS v listinné podobě a prostřednictvím IS KISKAN.
6. OPKS zajistí zaúčtování příjemky do IS IRAP.
7. Skupina ZVZ SHR oznámí cestou Informačního systému Krizkom (dále jen „IS Krizkom“) orgánům krizového řízení informaci o dostupném MaZHP přijatém Správou v rámci zahraniční humanitární pomoci.

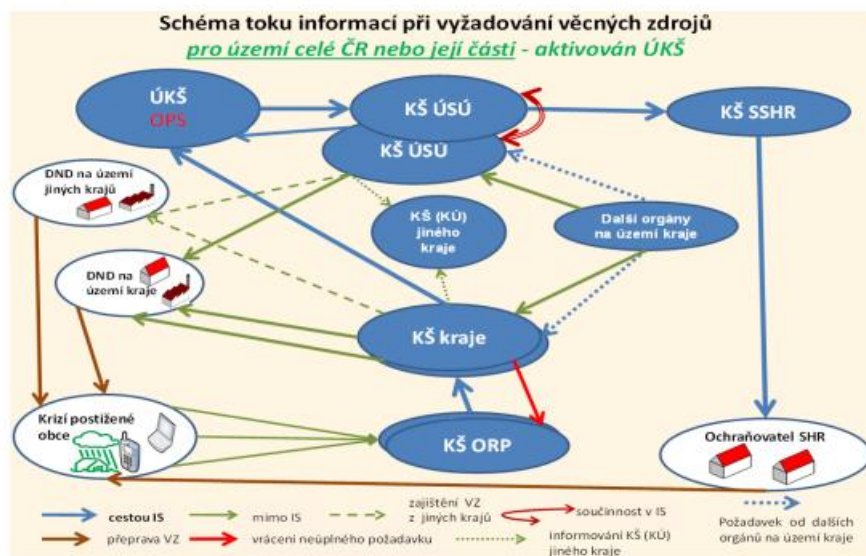
Článek IX.
Skladování zahraniční humanitární pomoci

1. OLOG zajistí skladování převzatého MaZHP na ÚOJ Správy, a to ve vhodných skladových kapacitách.
2. OLOG udržuje zpravidla 2–4 % kryté skladové kapacity pro příjem a skladování MaZHP.

Článek X.
Poskytování státních hmotných rezerv příjemci zahraniční humanitární pomoci

1. Poskytování SHR bude realizováno v souladu s Metodikou pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace a bude probíhat cestou IS Krizkom.
2. Požadavky na věcné zdroje uplatňují krizové štáby krajů a krizové štáby ústředních a jiných správních úřadů u OPS ÚKŠ v IS Krizkom.
3. SHR budou poskytnuty na základě vytvoření požadavku v IS Krizkom poté, co nebude možné zajistit odpovídající věcné prostředky v působnosti Ministerstva vnitra anebo jiného ÚSÚ a bude nutné zajistit požadavek ze SHR.
4. S pohotovostními zásobami získanými v rámci zahraniční humanitární pomoci se nakládá v souladu s § 11 zákona č. 241/2000 Sb., kdy o použití pohotovostních zásob rozhoduje Ministerstvo vnitra či jiné gesčně příslušné ÚSÚ. V souladu s tímto rozhodnutím Správa poskytne SHR příjemci zahraniční humanitární pomoci, kterým může být správní úřad nebo orgán územní samosprávy nebo záchranný sbor, havarijní služba, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR.
5. Se zásobami pro humanitární pomoc získanými v rámci zahraniční humanitární pomoci se nakládá v souladu s § 12 zákona č. 241/2000 Sb.
6. Použití SHR z poskytnuté zahraniční humanitární pomoci musí být v souladu s příslušnou darovací smlouvou, kterou eviduje OPKS.
7. OPKS zašle e-mailem na OLOG a ÚOJ Správy informace potřebné k vyskladnění SHR.

Obrázek: Schéma toku informací při vyžadování věcných zdrojů za krizové situace

Článek XI.

Evidence výdeje státních hmotných rezerv

1. ÚOJ Správy zpracuje po vyskladnění SHR následující dokumenty v IS KISKAN a bez zbytečného odkladu je zašle na OPKS v listinné podobě a v rámci IS KISKAN:
  - výdejkou (viz příloha č. 5 tohoto pokynu),
  - protokol o předání a převzetí materiálu k příjemce / výdejce / převodce č. (viz příloha č. 4 tohoto pokynu) je vygenerován ochráňovatelem či střediskem Správy společně s výdejkou.
2. OPKS zajistí převedení výdejkou do IS IRAP.

Článek XII.

Nakládání se státními hmotnými rezervami po skončení krizového stavu

1. Podle § 4b zákona č. 97/1993 Sb. musí být poskytnuté SHR, mimo zásob, které byly spotřebovány, jejich příjemcem vráceny do 60 dnů po skončení krizového stavu. Po této lhůtě je příjemce oprávněn užívat poskytnuté SHR pouze na základě smlouvy uzavřené se Správou, a to za podmínek stanovených vládou ČR.
2. Podle § 4b zákona č. 97/1993 Sb. o použití SHR po ukončení krizového stavu k odstraňování následků krizové situace a k podpoře činností souvisejících s obnovou území postiženého krizovou situací rozhoduje vláda ČR na návrh předsedy Správy.

3. V případě rozhodnutí předsedy Správy o nepotřebnosti SHR (např. z důvodu brzké expirace MaZHP) dle zákona č. 219/2000 Sb. budou pohotovostní zásoby nabídnuty organizačním složkám státu, popřípadě formou odprodeje v rámci možných obměn a záměn.

**Článek XIII.
Závěrečná ustanovení**

1. Výjimky z tohoto pokynu povoluje písemně předseda Správy na návrh ředitele OPKS.
2. Nedílnou součástí tohoto pokynu jsou tyto přílohy:
  - č. 1 - Zajištění celního odbavení zahraniční humanitární pomoci,
  - č. 2 - Problematika DPH u zahraniční humanitární pomoci,
  - č. 3 - Vzor příjemky (IS KISKAN),
  - č. 4 - Vzor protokolu o předání a převzetí MaZHP,
  - č. 5 - Vzor výdejky (IS KISKAN).
3. Tento pokyn nabývá účinnosti dnem 25. října 2021.

.....
Ing. Miloslav Novák
ředitel Odboru příprav pro krizové stavy